

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

APRIL 2018

letnik 67, številka 4

4

POGOVOR Z MARIE LOUISE BEMELMANS-VIDEC
Iz Slovenije z upanjem

8

JEZIKOVNI KOTIČEK
Velika noč

22

RAFAELOVA DRUŽBA
O naši prezrti likovni dediščini

Novi mozaik izgubljenega sina v kapeli sv. Jožefa v Merlebachu

Če nebeški Oče tako lepo oblači že lilije na polju ...

Pot izgubljenega sina je tlakovana tudi z našim življenjem.

Snidenje očeta in mlajšega sina

Starejši sin ostaja v svojem besu in odmaknjenosti.

Božje oko je popolnoma drugačno od človeškega kakor tudi mera in način odpuščanja.

Izrabljene noge so odraz obrabljenega življenja ...

Veliko več ste vredni kot ptice neba ...

Panoramski pogled

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 320 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASI2X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Nika Jesenko, Družina d. o. o. • Fotografija na naslovnici: Dejan Knežević, Pomlad • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR Z MARIE LOUISE BEMELMANS-VIDEC Iz Slovenije z upanjem	4
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI Kipar Alojz Gangl	7
JEZIKOVNI KOTIČEK Velika noč	8
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM Premisleki	9
Novice	9
Zakaj? Kako?	10
ŽUPNIJE	11
RAFAELOVA DRUŽBA O naši prezrti likovni dediščini	22
ZGODBA Njegova suknja	23
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Svoboden, prost, dejaven

Za svobodo vas je oprostil Kristus. Kratek Pavlov povzetek velikonočnega daru človeku je nova stvarnost. Ni le lepa beseda za čehljanje ušes ali nepotešeno hrepenenje v praznem prostoru brez upanja.

Človek brez velike noči je človek brez živega Kristusa. Neveren ali veren nevednež, oba ostajata v velikem tednu tega sveta brez sporočila in upa Kristusove zmage. Brez dvignjenih oči k Njemu ni notranje sproščenosti, ni samozavesti. Človek hlapčuje vzdusju sveta, ki je močnejši od njega in ga tlači. Posledica je oportunitizem, prilagajanje na to stvarnost. Sliši se v govoru, pozna v obnašanju, v delovanju in v na ta prostor skrčenih upih. Prostosti tu ni kaj prida. Ni čudno, če si jo kdo poišče v fatamorgani uživanja. V tej egocentričnosti zamre smisel in čut za bližnjega, za stisko družbe in sveta. Vse, kar seže preko tega, je le utopija.

Če pa kdo zaživi v vstalim Kristusom, tedaj stvari postanejo drugačne. Človek se ne počuti več utesnjene v svetu trpljenja in praznega hrepenenja, ampak se po njem začne sprehajati v novi, prej neznanj notranji sproščenosti, svobodi, prostosti.

Za to svobodo nas je oprostil Kristus: »Jaz sem svet premagal. Ne bojte se!«

Kakor se ta beseda sliši pravljilčno lepo, postane za človeka, ki pozna Kristusa, moč in stvarnost, ki nima več nobene podobnosti z namišljenim svetom. O Kristusu je treba najprej vedeti. Njegovo življenje in delo je oznanilo, razodeva se po življenju njegovih učencev in nauku Cerkve. Osebnost srečanje z Njim v molitvi in zakramentih postane izvir vere. To spoznanje je razodetje moči. Deluje samozavestno. Svoboda in prostost postaneta realnost bivanja in mu primakneta še dodatno vrednost – dejavnost. Človek nenadoma ve, kaj je njegova naloga med ljudmi in v okolju, kjer živi. Strahu pred javnostjo ni več. Prav nasprotno. Zraste potreba po delih iz bogastva življenja, ki ga je sam prejel iz Kristusove zmage. V tem verniku Kristusova zmaga premaga svet. To je znamenje vere. Ne sprašuje se več, kakšni so drugi okrog njega v družini, na delovnem mestu, v družbi in državi. Ve za svojo nalogo v javnosti, v vseh razmerah, v kapitalizmu ali socializmu. Ne ozira se zbegano okrog sebe, koga bi volil ali koga ne. V njem je namreč jasno spoznanje o vrednotah, ki izvirajo iz Gospodovega nauka. Njegova beseda mu podpre samostojno, samozavestno in suvereno mišljenje in držo. Po tem presoja in izbira odgovorne v družbi in politiki.

Kristusov učenec ve za svojo nalogo, dati v družbo sebe in svoje znanje na način, usklajen z Gospodom. On daje to prostost vsem, ki vanj verujejo. Velikonočni kristjan ni nikoli nedejaven v družbi, pa naj bo ta še tako odtujena evangeliju. Zaveda se, da je Kristus sam stopil v nemoč sveta. Danes stopa vanj v svojih učencih in mu tako postavlja pred oči moč odrešenja. Zarja velike noči je luč svetu. To je naša luč vere v vstajenje.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
http://www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikaneč
e-naslov: cikaneč@skm-london.org.uk

AVSTRILIJA
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
M (*43) (0)660-657-94-33
duhovnik: Matija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO
oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL
Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles /Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA
DELEGATURA – AUMÔNERIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj)
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH
14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA
6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA
SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernež
e-naslov: zupnija.sentjernež@rc.ki

ITALIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO
cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: Karel Bolčina, M (*39) 338 195 8889
e-naslov: donkarel@tiscali.it

NEMČIJA
KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucej@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
M (*49) 175.2462 425
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN
Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzija@gmail.com, alojzija.rajk@rc.ki

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT
Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM
Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART
Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG
Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM
Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
www.skgmuc.com
e-naslov: slovenischsprachige-mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
www.skm-muenchen.de
župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
e-naslov: jpucej@msn.com
župnik v pokojju: Marjan Bečan
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de
diakon Ralph Prausmüller
e-naslov: ralphprau@gmail.com

SRBIJA
SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD
Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA
SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG
Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rc.ki

ŠVICA-LIECHTENSTEIN
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Iz Slovenije z upanjem

Pogovor z Marie Louise Bemelmans-Videc

»**M**aria L. Videc (1947) se je rodila na Nizozemskem. Od malega se je zanimala za svoje slovenske korenine in raziskovala, kako so se njeni predniki v prvih desetletjih 20. stoletja prek nemškega Porurja naselili v nizozemski pokrajini Limburg. Pri pisanju te slovenske izseljenske povesti se je navdihovala ob njihovih zgodbah, ki jih je za knjižno objavo ustrezno priredila.« Tako je zapisal urednik Celjske Mohorjeve družbe na platnicah lepe, dvojezične knjige, slovenske in angleške, ki je izšla letos. Ko avtorici čestitamo za zanimivo in izvirno izseljensko povest, ki je bila prvič predstavljena meseca septembra 2017 na knjižnem sejmu v Ljubljani, se veselimo, da jo lahko predstavimo v pogovoru meseca v reviji Naša luč.

Marie Louise Bemelmans-Videc je bila do svoje upokojitve univerzitetna profesorica za javno upravo na univerzah v Leidnu in Nijmegenju. Od leta 1999 je za obdobje dvanajstih let v zgornjem domu nizozemskega parlamenta zastopala krščansko-demokratsko stranko. Bila je tudi predsednica nizozemske parlamentarne delegacije v Parlamentarni skupščini Sveta Evrope, kjer je delovala v Odboru za pravne zadeve in človekove pravice. Napisala je več strokovnih knjig in člankov s področja javne uprave, upraviteljske etike, revizije in evaluacije, kot tudi o sistemu Evropske konvencije o človekovih pravicah.

> Zanima me, kaj je bil prvi in pravi vzgib, da ste ob številnih strokovnih publikacijah, ki ste jih napisali kot univerzitetna profesorica javne uprave v Leidnu in Nijmegenju in nato kot nizozemska parlamentarka, prišli na idejo, da napišete slovensko izseljensko povest? Je to klic vaših korenin ali morda še kaj drugega?

Od vedno me je zanimal moj slovenski izvor, moje korenine, takorekoč. Prvo potovanje k svojim izvorom sem opravila že kot šestnajstletnica. Takrat sem prvič obiskala Slovenijo. Pri svojih poznejših obiskih vedno odprtih in zelo gostoljubnih sorodnikov v Sloveniji, kamor so me pogosto spremljali moj oče, teta in moj mož, sem začela s proučevanjem svojega družinskega debla. No, in tako je šlo naprej, čedalje dlje in globlje.

Čisto direkten povod za mojo knjigo pa je bilo branje dnevnika mojega očeta, ki smo ga našli v skrivnem predalu njegove pisarne, že po njegovi smrti. V omenjenem dnevniku sem brala zgodbe

iz njegovih rosno mladih let. Za to branje pa sem našla čas šele po svoji upokojitvi. Pa še drug razlog je, ki ga bom opisala v nadaljevanju.

> Glavni junak vaše povesti je Lojze Gorenjc, rojen blizu Celja kot prvorojenec kmečke družine desetih otrok. Z devetnajstimi leti se je leta 1907 odločil, da gre s trebuchom za kruhom, v nemško Porurje, v Essen, kjer je našel delo v rudnikih. Po enem letu se mu je pridružil tudi brat Jakob. Kaj je gnalo mlada fanta Lojzeta in Jakoba v svet?

To je bilo tako, kot sem napisala v prvem poglavju: revščina, družina desetih otrok, brezizhodna socialna in družbena situacija. Prvotno sta Lojze in Jakob načrtovala le nekajletno bivanje v tujini, da bi družina lahko kupila več zemlje. Seveda je na odločitev vplivalo tudi mladostno nagnjenje po avanturi in pripovedi o izseljencih, ki so v tujini uspeli. Tudi to je odigralo pomembno vlogo.

> Razvijajoče se Porurje v Nemčiji je pred prvo svetovno vojno doživljalo hiter industrijski razcvet, privabljal je številne mlade ljudi, tudi iz Vzhoda, iz Prusije. V Poznanju, ki je po prvi svetovni vojni pripadal Poljski, je istim sanjam sledila mlada Irena, nemško-poljskega porekla in njena prijateljica poljskega rodu, Jagoda. Vaša povest na zanimiv način preplete slovensko in poljsko zgodbo. Kako se razvijata skupaj? Med drugim, slovensko-poljska naveza se je tudi v krakih, kjer živite, v belgijskem in nizozemskem Limburgu, izkazala za posrečeno in dobro.

Slovenci in Poljaki so v belgijskem in nizozemskem Limburgu našli gostoljubno okolje. Med rudarji je bilo veliko Čehov, Poljakov, Slovencev in tudi izseljencev iz Madžarske. Ne spomnim se, da bi to povzročalo kakšne probleme. Ko sem bila v osnovni šoli, smo bili v istem razredu otroci Čehov, Poljakov in drugih narodov. To sploh ni bilo pomembno. Pomemben faktor je bila skupna katoliška vera. Srečevali so se v različnih glasbenih in plesnih skupinah. Moj oče je na primer v petdesetih letih ustanovil ansambel »Edelweiss« – »Planika«, ki je imel na svojem glasbenem sporedu pesmi iz Avstrije, Nemčije, Slovenije in tako naprej. Tako so Poljaki, Čehi, Avstrijci in Slovenci igrali skupaj. Moj oče je igral citre, mandolino in kitaro in je vseh svojih šest otrok naučil igrati citre.

> Prva svetovna vojna globoko zareže v življenje vaših junakov. Jakob, Lojzetov brat, pade v Galiciji. Jože, tretji Lojzetov brat, konča v ruskem ujetništvu. Lojze se izčrpan in z globokimi travmami vrne iz fronte, a medtem mu umre žena Alenka, ostane vdovec z dvema otrokoma. Porurje postane nevzdržno, ljudje so lačni, vse več je političnih nemirov. Kako gre naprej Lojzetova zgodba in zgodba njegovih sorodnikov v že omenjeni slovensko-poljski navezi?

Ja, to je dobro vprašanje. Kot pripoveduje povest, je Lojze po svoji vrnitvi iz avstro-ogrške vojske poročil Poljakinjo Ireno. Po tem se zgodba

Marie Louise Bemelmans-Videc

nadaljuje pretežno v slovenskem kontekstu. Obe poljski dami sta še enkrat obiskali svoje sorodnike v Poznanju, njuni sorodniki pa so parkrat obiskali Essen, vse dokler se niso izselili v Cleveland, v Ameriko.

> Do tu gre pripoved vaše povesti paralelno z zgodbo vašega očeta, ki je živel v Porurju, dokler se je dalo in je bilo vzdržno, nato se je preselil v nizozemski Limburg, kjer ste se rodili tudi vi, v družini šestih otrok. Nam lahko opišete želje in načrte vašega očeta in kaj je uspel uresničiti?

Moj oče si je srčno želel, da bi v Porurju, v Essnu, šel v gimnazijo. Ravnatelj gimnazije, frančiškanski pater, mu je obljubil štipendijo, ker je bil najboljši v razredu. Toda kot dvanajstletnik je moral iti s svojo materjo in očimom v nizozemski Limburg, kjer si je moral najti delo. Že zelo mlad je postal samostojen kot sobni pleskar. Zelo hitro se je znašel in uspel.

> Zakaj ste za drugi del vaše pripovedi izbrali Ameriko, natančneje Cleveland? In zakaj ne Nizozemske, nizozemskega Limburga, kar bi se pokrivalo z resnično zgodbo vašega očeta in vašega sorodstva?

Za prizorišče drugega dela izseljenske povesti sem izbrala Cleveland, v Združenih državah Amerike. Zakaj pravzaprav? Ker je v tistem času tam živela zelo velika in živa slovenska izseljenska skupnost. Še danes obstaja. Vemo pa tudi, da se je večina slovenskih migrantov v tistem času izselila v Združene države Amerike. Pot čez ocean daje moji povesti več dinamičnosti in več napetosti.

> Povrniva se zdaj k pripovedi vaše povesti. Zadnje prizorišče povesti je Amerika. Po 12 letih, ki so jih Lojze in njegovi sorodniki preživeli v Porurju, so se podali v neznano, čez ocean, novim izzivom naproti. In uspeli so tudi tam. Kako so se znašli v novem svetu?

Lojze in bližnji moški sorodniki so našli delo v železarnah in avtomobilski industriji v Clevelandu in okolici. Žene so odprle slaščičarno s slovenskimi in avstrijskimi specialitetami. Tudi one so hitro uspeli. Njihovi otroci so se izobrazili in našli delo v zelo različnih poklicih. Temu bi lahko rekli dobra zgodba o uspehu. To zgodbo na koncu sklone pripoved o Lojzetovem sinu Alfonzu.

Platnica knjige Iz Slovenije z upanjem v slovensčini in angleščini

> **Da, Lojzetov sin Alfonz je postal član clevelandskega mestnega sveta. Povest se konča z njegovim govorom v mestnem svetu, kjer ponosno pripoveduje o Sloveniji kot svoji drugi domovini in omenja tretjega predsednika ZDA, Thomasa Jeffersona, ki je v ameriško ustavo vnesel ljudsko, demokratično izbiro vojvode v Karantaniji, prvi Sloveniji. Je Alfonzov govor zgodovinski ali samo pripovedni, se pravi, vaš?**

Zgodba o Jeffersonu, tretjem predsedniku Združenih držav Amerike, je seveda zgodovinska, resnična. To, da jo pripoveduje sin slovenskih izseljencev, Lojzetov sin Alfonz, je moje literarno delo, ki pa ima vendarle osnovo v moji osebni zgodbi. O tem malo kasneje, v naslednjem odgovoru.

Rada bi navedla nekaj vrstic iz knjige, kjer je opisan ta dogodek. Lojze je takole nagovoril člane mestnega sveta: »Gospod predsednik! Moja starša, ki sta se spoznala v Porurju v Nemčiji, sta se tja priselila iz Slovenije, v iskanju boljše prihodnosti, in moj oče je tam našel delo kot rudar. Sprva sta z ženo načrtovala, da se bosta nekoč vrnila v domovino, toda potem, po strašni vojni, sta se odločila, da si boljše prihodnost in nove priložnosti poiščeta v Ameriki.

Slovenija ima zavidljivo politično zgodovino, saj je že v zgodnjem srednjem veku poznala politično prakso, ki bi ji mi danes rekli 'demokracija'. Ponazarja jo zgodba o ustoličevanju tedanjih slovenskih vladarjev, karantanskih knezov. Za to vemo iz več starih zapisov. Pri tem obredu je zelo pomembno vlogo igral knežji kamen, spodnji del antičnega stebra. Ljudstvo, ki ga je predstavljal svoboden kmet, sedeč na kamnu, je pozvalo deželnega kneza, naj obljubi, da bo pokončen sodnik in se bo zavzemal za blagor dežele, za svobodno rojene in pomoči potrebne. Šele po teh obljubah mu je kmet odstopil svoj položaj. (...)

Pojmovanje, da vladarji ne prejmejo oblasti od Boga ali z dedovanjem, ampak od predstavnikov ljudstva, v tistem času ni bilo razširjeno, vendar je bilo značilno za plemensko slovansko družbo, ki je stoletja živela v miru, ne da bi jo kdorkoli napadel.

Gospod predsednik, s ponosom bi rad omenil, da je ta obred Thomas Jefferson, tretji predsednik Združenih držav, uporabil kot zgled med sestavljanjem Ustave Združenih držav.

Ponosen sem na svoje prednike, ker so ohranjali politično izročilo, ki je vplivalo na ameriška politična prepričanja, in upam, da bo demokracija ostala vodilo v sedanjih in prihodnjih političnih zgodovini Slovenije« (Citat s strani 127–128).

Obisk tete France v Sloveniji leta 1979

> **Samo še trije kratki odstavki sledijo zapisu, ki ste ga želeli uvrstiti v najin pogovor. In tu je nekaj zelo zanimivega. Besede, ki jih dajete v usta sinu glavnega junaka povesti, so pravzaprav vaše besede, ki ste jih leta 1999 v t. i. »Maiden speech«, to je otvoritvenem, predstavitvenem govoru, izgovorili ob sprejemu v nizozemski senat, kjer ste delovali dvanajst let. Lahko primerjava verzijo v vaši povesti z besedami, ki ste jih izgovorili v nizozemskem senatu?**

Seveda, z veseljem. Alfonz je v govoru v mestnem svetu v Clevelandu rekel: »Ko je moj oče prišel v to deželo, je moral vse začeti na novo, se naučiti novega poklica. Danes ima njegov sin čast nagovoriti ta spoštovani mestni svet! Gospod predsednik, država, ki to omogoča v dveh generacijah, je država, ki ji bom služil s hvaležnostjo, prepričanjem in radostjo!« (str. 128).

Sama sem svoj predstavitveni govor leta 1999 sklenila takole: »Ko je moj oče prispel na Nizozemsko, je moral v uk. Ker je takrat le vaški soboslikar potreboval vajenca, je to postala očetova obrt. Danes pa njegova hči kot članica nagovarja Državni svet. Narodu, kjer je to mogoče v času dveh generacij, bom služila z veseljem, s hvaležnostjo in s prepričanjem.«

> **Še dolgo bi lahko klepetal z vami, saj je vaša izseljenska povest zanimiva in lepa, bralca privede tudi do solz, kar se mi je ob branju dvakrat zgodilo. Moje zadnje opažanje in vprašanje. Posebej pomenljiva je navzočnost slovenskih duhovnikov, ki spremljajo usode izseljencev: v domači vasi vserazumevajoči in dobri župnik Zupan, v Essnu dobrotni župnik Kranjc, v Clevelandu župnik Jožef, vsi so zelo pozitivni liki. Lojzetov tretji brat Jože je povrnitvi iz ruskega ujetništva v Mariboru študiral v semenišču in postal duhovnik, slovenski škofje so ga kmalu po novi maši poslali za izseljenskega duhovnika v Ameriko, v Cleveland. Ste tako pozitivno vlogo slovenskih duhovnikov in Cerkve začutili in odkrili ob vašem raziskovanju korenin vaših prednikov in ob vaših obiskih krajev, kjer so se zgodbe prednikov odvijale? Ali pa je morda ta vloga romanopisna, se pravi lepotna, kot okrasek povesti?**

Na vlogo slovenskih duhovnikov v zgodovini izseljencev sem postala pozorna, ko sem prebrala brošuro »Naši v Hollandiji«, ki pripoveduje o izseljenski slovenski skupnosti. In tudi, ko sem študirala vprašanje migracij med Slovenci v drugi polovici 19. stoletja.

Po predstavitvi knjige v cerkvi sv. Bonifacija v Rijswijkju v Haagu na Nizozemskem, december 2017

Še posebej pa me je na to vlogo opozorila zgodba, ki sem jo našla v dnevniku mojega očeta, kjer piše o otroškem kaplanu Josefu Merku. Ta duhovnik, ki ni bil Slovenec, se je zelo zavzel za otroke v Porurju, ki so po prvi svetovni vojni trpeli revščino in lakoto. Njegov lik je na mojega očeta naredil izreden vtis. Otroški kaplan Merk je na stotinam revnih otrok omogočil počitnice v Überlingnu ob Bodenskem jezeru in v Schwarzwald. Otroci so bili nastanjeni pri družinah, ki so jih gostile. S tem so se v mesecih počitnic lahko dodobra najedli. Kaplan sam je bil bolehen in je mlad umrl.

Moj oče piše, da je pristal pri eni od družin v Überlingnu ob Bodenskem jezeru, s to družino je ostal povezan do konca svojega življenja. Moj oče večkrat zapiše, kakšen izreden vtis je ta duhovnik, očitno svetniški duhovnik, naredil nanj. Tudi mene je navdušil, zato sem v škofijskem arhivu v Freiburgu v Nemčiji o njem objavila članek, ki ga lahko najdete v: »Freiburger Diözesan-Archiv; Zeitschrift des Kirchengeschichtlichen Vereins etc, 2013«.

Za tak pristop sem se odločila tudi zaradi v nobo vpjiočih zgodb o spolnih škandalih, s katerimi so katoliškimi duhovnikom nadedli preveč posplošen negativni predznak. Zakaj ne bi pisali tudi pozitivnih zgodb o duhovnikih?

Nasploh pa je bil moj pristop predvsem pristop z upanjem. Vem, da je za upanje potreben pogum, kot nas je v svojih spisih opozarjal sveti papež Janez Pavel II. Naš čas ga še kako potrebuje!

> **Kar sem še posebej občudoval v vaši knjigi, so strnjeni zgodovinski podatki, ki bralca informirajo o dogajanjih v prvi polovici 20. stole-**

Obisk župnika v Šentrupertu pri Laškem leta 1979

Izročitev knjige *Iz Slovenije z upanjem slovenski veleposlanici na Nizozemskem, februar 2018*

Utrinek s kulturnega praznika v Haagu na predstavitvi knjige *Iz Slovenije z upanjem, februar 2018*

tja. Z nekaj stavki ste uspeli v pripoved vnesti zgodovinske in geografske podatke o Sloveniji, orisati napet odnos med Nemci in Poljaki v Poznanju, prikazati fronte prve svetovne vojne, v povest vplesti doprinos blaženega škofa Antona Martina Slomška, prikazati pomen slovenskih misijonarjev, še posebej Friderika Ireneja Barage, in še bi lahko našteval. Ste to veliko delo zavestno vključili v svojo pripoved, tega ne srečamo v vsaki povesti ali romanu?

Zagotovo! Zgodovina me je vedno zelo zanimala. Z veseljem sem se poglobljala v zgodovino Srednje in Vzhodne Evrope. Pred desetletji, seveda, klasično, preko knjig in študij. Danes pa nam spletna omrežja nudijo možnost, da si poiščemo vse, kar nas najbolj zanima, na primer, kako je lahko nekdo leta 1907 iz majhne slovenske vasi blizu Celja potoval v Essen. Ali kako so takrat vozili vlak, in tako naprej.

> Slovenski pisatelj Miško Kranjec je napisal *Povest o dobrih ljudeh*. Zdi se, da je vaša pripoved kakor povest o dobrih ljudeh in o njihovem vedno uspešnem boju s kruto življenjsko usodo. Negativne so samo okoliščine, to je revščina, ki sili k izseljevanju, vojna, ki premeša karte in tragično poseže v življenjske usode junakov, povojna politična in gospodarska situacija, prva svetovna gospodarska kriza in tako naprej. Kaj pa človek v vaših junakih? Je res lahko tako močan, pozitiven, zmagovit?

Ja, dobro vprašanje ste postavili. Kaj mislim, kakšen odgovor naj dam? Tole se mi zdi najbolj enostavno. Ko človek mora, ko ni drugih alternativ, je lahko tak. Še posebej če ima pogum upanja in pogum tveganja. Pogum upanja pa lahko temelji le na zaupanju v Boga. Zato so moji junaki pozitivni in nezlomljivi. Ne zaupajo vase, ampak z vso dušo in srcem zaupajo Bogu!

Gospa Videc igra na citre na slovenskem kulturnem prazniku v Haagu na Nizozemskem.

S predstavitve knjige na slovenskem kulturnem prazniku v Haagu na Nizozemskem

tekstu. Iz zelo različnih razlogov so se migracije vedno dogajale. Današnja begunska in migracijska kriza kliče po novi politični in humanitarni solidarnosti.

> Ste že pomislili na prevod knjige v nizozemščino? Imate kakšen načrt glede tega?

To bi bila krasna stvar. Ampak še prej pa se mora knjiga »izkazati«, se pravi vzbuditi zanimanje medijev in tudi, da se dobro prodaja. To bomo pa videli.

> Svojo knjigo ste predstavili že na več krajih: lansko jesen na knjižnem sejmu v Cankarjevem domu, v Ljubljani, v začetku meseca decembra lani v okviru slovenske katoliške skupnosti v Rijswijku, v Haagu, meseca februarja v okviru praznika slovenske kulture, ki ga je organiziralo Zdrženje prijateljev Slovenije na Nizozemskem, 25. februarja na Prešernovem dnevu v Genku, v belgijskem Limburgu. Kakšni so bili odmevi in odzivi na knjigo na omenjenih predstavitvah?

Odmevi so bili povsod zelo pozitivni, zato sem res vesela in srečna.

> Manjka zagotovo še ena pomembna predstavitev, to je v Essnu, v Porurju, kjer se odvija prvi in najpomembnejši del dogajanja vaše povesti. Imate tudi to v načrtu?

Tako je, res računam tudi na to predstavitev. Sem že pisala župniku slovenske skupnosti v Essnu, gospodu Lojzetu Rajku. Upam na pozitiven odgovor.

> V vaši izseljenjski povesti ste pozorni na politične, ekonomske in socialne pogoje življenja vaših junakov. Nasploh je to ena od močnih tem, ki vas zaposluje. Kako ocenjujete današnjo migrantsko krizo, ki je zajela Evropo? Evropa se nikakor ne more poenotiti v reševanju begunske krize. Je to nek nov pojav za Evropo ali je tudi to stalnica človeških migracij v zgodovini človeštva?

Konsenz, soglasje v vprašanih migracij je zelo težko doseči, še posebej v mednarodnem kon-

Na platnicah knjige *Iz Slovenije z upanjem* je uredništvo Celjske Mohorjeve knjigo takole ocenilo: »Knjiga je slavospev upanju, vztrajanju in – v času preizkušenj – zaupanju v Boga, ki so mlade Slovence vodili pri njihovi življenjsko pomembni odločitvi, da zapustijo domovino.« Gospa Marie Louise Bemelmans-Videc, hvala za ta dragoceni prispevek k ohranjanju spomina na vse Slovence, ki so odšli iz domovine in največkrat uspešno postali ljudje dveh domovin. Marsikdo od naših bralcev se bo prepoznal kot človek dveh domovin in če bo segel po vaši knjigi, bo hvaležen, ker bo bolje razumel samega sebe in vlogo, ki jo ima v življenju. Prav lepa hvala!

Predstavitve knjige *Iz Slovenije z upanjem* na kulturnem dnevu v Genku

Izročitev knjige slovenskemu veleposlaniku Radu Genoriju v Genku 25. 2. 2018

Kipar Alojz Gangl

Dragocene sledi v našem okolju

Kadar se sprehajamo po našem glavnem mestu Ljubljani, nas ob ulicah, cestah in v parkih pozdravljajo kipi, na katere smo eni bolj, drugi manj pozorni. Veličastni so in vredni vsaj kakšnega pogleda, če ne kar trenutkov, da se pred njimi ustavimo, jih pogledamo, komu so namenjeni in kdo je njihov avtor. Seveda, te skulpture so si med seboj dokaj različne, odvisno je pač, kdaj so nastale, saj jim je sleherno ustvarjalno obdobje prineslo svoj čar.

V zgodovino slovenskega kiparstva je prav s posebnim poudarkom in talentom vstopil kipar Alojz Gangl, ki je ustvaril prvi javni spomenik nad vse pomembni ter ugledni slovenski osebnosti – Valentinu Vodniku. Prav zaradi svoje nadarjenosti je bil Gangl tudi edini med pionirji slovenske kiparske obnove, ki je lahko sprejel in realiziral naročilo za tako častni nacionalni javni spomenik. Rodil se je leta 1859 v Metliki, kjer je prvo obrtno znanje rezbarstva pridobil že v domačem kraju, v delavnicah Jerneja Jereba in Karla Poglajena v Šentrupertu. Pot ga je nato vodila v Graz, kjer je obiskoval večerno obrtno šolo. Nato pa je na Dunaju na Akademiji likovnih umetnosti s podporo kranjskega deželnega odbora in poslanca Frana Šukljeta študiral pri prof. Edmundu Hellmerju in leta 1888 končal kiparsko specialko pri prof. Casparju von Zumbuschu.

Konec junija leta 1889 so bile v Ljubljani tridnevne slovesnosti, ko so pred današnjo tržnico (tedanjim licejem) uredili Vodnikov trg in nanj postavili bronasti kip Valentina Vodnika, za katerega so meščani zbirali denar celih 30 let. Prireditve se je udeležilo okoli 10.000 navdušenih obiskovalcev in kiparja Gangla so na ramenih do Vodnikovega spomenika prinesli sokoli (»mišice naroda«). O spomeniku samem pa je časopis Slovenski narod med drugim zapisal, da »ima kip Vodnika izredno ljubezniv obraz in da je upodobljen tako, kakor da bi z razprtimi rokami hotel vstopiti med nas in nas pritisniti na svoje blago srce«.

Alojz Gangl velja za nestorja prve generacije slovenskega zgodnjemodernega kiparskega snovanja, saj je v šestinsedemdesetih letih življenja ustvaril številne portrete, študije in žanrske figure, v zgodovino slovenskega kiparstva pa se je zapisal predvsem kot avtor prvega slovenskega

javnega spomenika, spomeniške, arhitekturne, nagrobne in sakralne plastike. Ob tem so vsekakor nastajala veličastna dela, ki jih ne moremo spregledati; izvedba spomenika baronu Janezu Vajkardu Valvasorju (1894–1903) pred Narodnim muzejem in kiparsko delo, ki ga je v letih 1890–92 posvetil Deželnemu gledališču – današnji ljubljanski Operi.

V tem primeru je pri stavbi okrašeno pročelje, kipar Gangl pa si je za ustvarjanje le-tega vzel zgled pri pariški Operi s Plesom Jeana-Baptista Carpeauxa. Izdelal je personifikaciji kipov *Komedije* in *Tragedije* ter skupino *Genij, Opera in Drama*.

Alojz Gangl je izraznost svojih kipov tesno povezoval z izbiro in obdelavo materialov, čemur je pogosto sledilo dolgotrajno in težaško delo, ki ga je umetnik Gangl poleg umetniškega ustvarjanja brez dvoma dobro obvladal. Pri njem gre za tradicionalne kiparske postopke in materiale, saj se je učil in ustvarjal v obdobju, ko so kiparji uporabljali predvsem tradicionalne tehnike in gradivo – glino, mavec, bron in kamen. Gangl je večino kipov, ki jih je odlil v mavec, pobarval ali patiniral, po nekaterih so še za časa njegovega življenja, po drugih pa pozneje, izdelali bronaste odlitke za klesane figure, iz kamna pa je večkrat izdelal izvirne pomanjšane modele. Poleg končanih del so v Ganglovi zapuščini tudi taka, ki so ostala v fazi snovanja v kombinaciji mavca, voska in plastelina, kar omogoča dragocen vpogled v zakulisje kiparjevega dela.

Potrebno je omeniti tudi Ganglovo pedagoško delo. Od leta 1894 do 1905 je poučeval kiparstvo na novoustanovljenem oddelku za figuralno podobarstvo umetnoobrtne strokovne šole v Ljubljani. To je bil čas, ko je nastala vrsta portretov znanih slovenskih kulturnikov, kot so Josip Cimperman, Josip Stritar, Ernestina Jelovškova in France Prešeren. Leta 1894 je nastal čudovit relief *Madonna in stellis* (*Madona med zvezdami*), dve leti kasneje pa nagrobnik Marije Murnik na pokopališču v Radovljici. Poučevanje je nadaljeval še po upokojitvi, med leti 1907 in 1910 na obrtni šoli v Splitu. Nato je tri leta živel na Dunaju, pozneje pa se je z ženo, Čehinjo po rodu, za stalno preselil v Prago, kjer so nastale glinene študije in osnutki, drobne plastike otroških glav, plesalk, realistične

Alojz Gangl

podobe umetnikove matere, tete, žene, sina ter portreti. Za pokopališče svojega rojstnega kraja v Metliki je leta 1835 zasnoval simbolično monumentalno ekspresivno delo, *Kristus – osameli popotnik*. Čez leto dni pa so kiparja prav tam tudi pokopali. Kdo ve, morda pa je bila prav ustvarjena skulptura Kristusa na tem mestu kiparjev edini resnični avtoportret, s katerim se je želel umetnik identificirati?

Skulptura Davidove glave

Kiparsko okrasje ljubljanske Opere

Valentin Vodnik

Maria in stellis

Velika noč

1. Ali prepoznaš, kaj je na fotografiji?

PRHI

RHEN

AKŠNU

ITPOAC

TRP

OKAAŠR

ATRBUIAC

LJONAČ CIAJEV

2. Dopolni z ustreznimi glagoli.

speče	barvajo	simbolizirajo	predstavlja	spominja	predstavlja
skuhajo	shranil	ima	pomeni	pribili	ponudili jedli

• Pirhi _____ kapljo Kristusove krvi. Jajca za pirhe se trdo _____, nato pa se _____ in krasijo.

• Hren zaradi svoje oblike _____ na žeblje, s katerimi so Jezusa _____ na križ.

• Pomaranča _____ gobo, namočeno v kisu, ki so jo _____ umirajočem Kristusu.

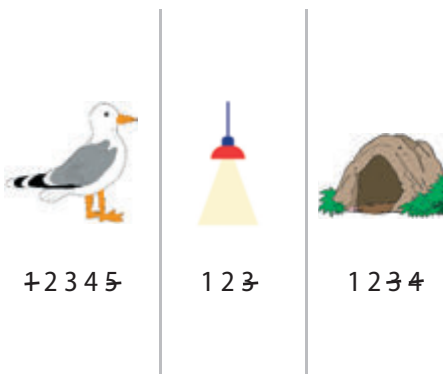
• Najbolj razširjena je orehova potica, ki jo gospodinja _____ v krušni peči v lončenem pekaču, ki _____ obliko Kristusove krone.

• Šunka _____ na velikonočno jagnje, ki so ga Izraelci _____ v spomin na rešitev iz egiptovske sužnosti, in _____ Kristusovo telo.

3. Tvorite deležnike.

pogrnuti → <i>pogrnut</i>	roditi se →
shraniti →	kronati →
skuhati →	bičati →
pribiti →	zapreti →
pobarvati →	napolniti →
speči →	pomesti →
podreti →	postreči →

4. Reši rebus.

Rešitev: _____

5. Ali poznate besede?

Kateri izraz opisuje zadnje tri dni pred praznikom velike noči?

- velikonočna trojka
- velikonočno tridnevje
- velikonočna tridnevnic

Kako rečemo blagoslovu velikonočnih jedi?

- žegen
- velikonočnica
- butara

Kako se imenuje okrogla košara z ravnim dnom in navadno z majhnima ročajema?

- koš
- jerbas
- pehar

Kako se imenuje maša na veliki četrtek, ko škof ob somaševanju duhovnikov svoje škofije blagoslovi sveta olja?

- krizmena maša
- oljna maša
- vigilija

Kako se imenujejo umetniški pirhi iz Bele krajine?

- belokranjski pirhi
- belokranjska jajca
- belokranjske pisanice

6. Kako se nadaljuje pregovor?

Božični dnevi zeleni ...

- velikonočni medeni.
- velikonočni razcveteni.
- velikonočni sneženi.

REŠITVE:

- pirh, hren, šunka, potica, prt, košara, butarica, oljna vejica
- Pirhi simbolizirajo kapljo Kristusove krvi. Jajca za pirhe se trdo skuhamo, nato pa se barvajo in krasijo. Hren zaradi svoje oblike spominja na žeblje, s katerimi so Jezusa pribili na križ. Pomaranča predstavlja gobo, namočeno v kisu, ki so jo ponudili umirajočem Kristusu. Najbolj razširjena je orehova potica, ki jo gospodinja speče v krušni peči v lončenem pekaču, ki ima obliko Kristusove krone. Šunka spominja na velikonočno jagnje, ki so ga Izraelci jedli v spomin na rešitev iz egiptovske sužnosti, in predstavlja Kristusovo telo.
- pogrnut, shranjen, skuhan, pribit, pobarvan, spečen, podrt, rojen, kronan, bičan, zaprt, napolnjen, pometen, postrežen
- ALELUJA
- b, a, b, a, c
- c

Igra za učenje jezika: NASPROTJA

Otroci se posedejo v krog in si podajajo žogo. Prvi otrok pove besedo, ki označuje skrajnost. Na primer: vroče, mokro, črno ... Pri tem vrže žogo sošolcu.

Otrok, ki prejme žogo, mora povedati nasprotje izrečeni besedi. Na primer: mrzlo, suho, belo ... Če pove pravilno besedo, lahko pove novo skrajno besedo in sošolcu vrže žogo.

Težja različica igre je uganjevanje sopomenk, protipomenk, nadpomenk in podpomenk. Učitelj določi kategorijo. Na primer podpomenke. Prvi otrok določi besedo: roža, avtomobil, šolski predmet ... Drugi otrok pa pove besedo, ki je podpomenka: vrtnica, golf, matematika ...

Premisleki

Strokovnjak za obrambna vprašanja mag. Uroš Krek v Večeru o slovenski vojski

Problem vseh podsistemov nacionalne varnosti je soočanje z zastojem pri modernizaciji. V tretje desetletje tega tisočletja bomo vstopili večinoma s tehnologijo iz prejšnjega tisočletja. Tretji del

težav pa se vrta okoli rigidne zakonodaje. Sodobne grožnje narekujejo, da je sistem tako naravn, da se je sposoben fleksibilno odzvati na spremembe. Če pogledamo zakonodajo na področju obveščevalnih služb, vojske ... To so zadeve, ki se že dolgo časa vrtijo, a ne pridejo do zaključka z vsebinami, ki bi odgovorile na trenutna in prihodnja tveganja. /.../

Na podlagi scenarijev, ki jih vojska pripravlja, je opredeljeno število pripadnikov, to omogoča izvajanje nalog. Kadrovski obseg vojske je potrdil državni zbor s sprejetjem strateških dokumentov – 8000 pripadnikov stalne sestave. Vlada je pozneje to število s srednjeročnim načrtom znižala na 7600, potem ga je še skozi letne načrte zmanjšala na 7254. Vojska pa trenutno šteje nekaj manj kot 6800 pripadnikov. Če k temu prištejemo še premalo številno pogodbeno rezervo, je popolnjenost približno 78-odstotna. Zdaj si pa predstavljajte oddelek vojakov, ki mora šteti deset oseb, vojakov pa je le sedem. Od teh sedmih je denimo še eden na bolniški, eden pa na usposabljanju. Jasno je, da ekipa petih me more opraviti enake količine nalog, kot bi jih lahko popolna enota desetih pripadnikov. Formacijsko število pripadnikov v enotah je nastavljeno na optimalno opravljanje nalog. Če zmanjšujemo število pripadnikov, je treba zmanjšati tudi količino nalog. Pri nas pa je nasprotno. Tempo operacij je visok. Tudi naloge na doma-

čih tleh in urjenja se intenzivirajo. Obseg nalog se dodaja, število vojakov se znižuje. Obseg Slovenske vojske, pod katerega ne smemo pasti, pa je definiran tudi z obvezo zagotavljanja zahtevane vojaške zmogljivosti v okviru zaveznitva. Ta obseg je že blizu skrajnega minimuma. /.../

Če bi se pogovarjali pred petimi leti, bi imeli na mizi verjetno tretjino manj naštetih tveganj. Zato se moramo vprašati, kaj narediti, da ne bomo doživeli novega strateškega presenečenja. Potrebujemo dobre obveščevalne službe, strateško razmišljanje in predvidevanje, sodobne zmogljivosti (vojaške, policijske in zaščitno-reševalne) ter odporen in robusten celovit sistem delovanja države v kriznem obdobju. Predvsem pa predane in dobro usposobljene ljudi.

Zgodovinar dr. Vasko Simoniti za Nova24TV o situaciji v Evropi in Sloveniji v njej

Evropska unija se je v zadnjih letih znašla pred nekaterimi hudimi problemi, na katere nikakor ni bila pripravljena in na katere še vedno ne najde ustreznih odgovorov. Pred letom 2014 nismo poznali tako hudega navala migrantov, da bi govorili o migrantski krizi, prav tako nismo poznali nobene izstopa iz Evropske unije. Potem pa se je zgodilo kar nekaj prelomnih reči: od brexita do inferiornega vpliva Evrope na Bližnjem vzhodu. Vse se je začelo kopičiti po letu 2014. Ustavilo se je približevanje Rusije Evropi, ideja, da bi tesneje povezali med seboj države sredozemskega bazena, pa je, se mi zdi, povsem usahnila. V Evropski uniji, kjer se je pred skoraj tremi desetletji s padcem berlinskega zidu podrla ideološka pregrada, pa sta se v zadnjih letih z migrantsko krizo močno povečali premoženjska in kulturno-civilizacijska pregrada. Imigrantski tempo, ki ga je

diktirala Nemčija, je povzročil ogromno nezadovoljstva med nekaterimi članicami. Evropa je povsem nesposobna urediti težave zunaj svojih meja. Seveda nima tudi nikakršne populacijske politike. Vse to in problemi, ki jih je nakopila znotraj sebe, je povzročilo v Evropi določen identitetni prepad. Evropa bi zdaj potrebovala prepoznavnejšo in prepričljivejšo govorico, katere učinke bi lahko oprijemljivo izmerili. Potrebuje torej nov nagovor, ki seveda ne bi pomenil opuščanja in popuščanja pri njenih temeljnih vrednotnih zvezah. /.../

Prihodnost Slovenije je kljub kritikam, ki sem jih izrekel, v okviru EU. Levičarsko izražanje preživelih stališč je nadvse tragično in žalostno. Ti ljudje ne ponujajo ničesar. Ko poskušate razvozlati, kaj stoji za tem, kar javno kričavo oznanjajo, ne morete prepoznati nobenih oprijemljivih in uresničljivih načrtov, kako narediti svet boljši. Ponujajo le to, kar poznamo in je nadvse tragično propadlo.

Zdravnik dr. Marko Pokorn v Delu o kaznih zaradi pošiljanja k specialistu

Popolnoma razumem revolt družinskih zdravnikov. Delajo na prvih bojnih črtah in skrbijo za starajoče se prebivalstvo, ki ima vedno več zdravstvenih težav in s tem potreb po zdravstvenih storitvah. Medtem ko se zdi, da je vsak smrti iztrgan bolnik v javnosti sprejet kot zdravnikova delovna obveznost, se za vsak sum strokovne napake kot zadnji kriminalc z imenom in priimkom znajdeš v medijih. Zdaj se bodo tej gonji pridružili še na ministrstvu za zdravje s kaznovanjem zaradi izdajanja nepotrebnih napotnic. Kar spomnite se nesrečnika, ki ga je infarkt, ko je pešoč po napotnico. Bolje sto neutemeljenih napotitev kot ena neutemeljena nenapotev!

Novice

SLOVENIJA SPODBUJA BEG MOŽGANOV V TUJINO. Po poročanju Dnevnika je Finančna uprava več kot 2200 slovenskim državljanom, ki živijo in delajo v tujini, poslala pozive, v katerih se morajo za ohranitev nerezidentskega statusa odpovedati stalnemu bivališču v Sloveniji. V nasprotnem primeru jim grozi visoko doplačilo dohodnine. Medtem ko se v Sloveniji soočamo z vse večjim odseljevanjem ljudi v tujino, pa naša država z nespametnimi odločitvami tak proces celo še pospešuje, opozarjajo v Zbornici davčnih svetovalcev Slovenije. Bolno in sprevrženo, je dogajanje komentiral nekdanji minister za gospodarstvo dr. Matej Lahovnik.

ODSTOP MIRA CERARJA. Tik pred zaključkom redakcije je z mesta predsednika vlade odstopil Mirno Cerar. Povod za njegovo odločitev je bila sodba vrhovnega sodišča, ki je ugodilo pritožbi Vilija Kovačiča in razveljavilo referendum o 2. tiru. Odstop so kritično pospremili tako politični sopotniki dosedanjega predsednika vlade kot tudi opozicija. Za zdaj še ni jasno, kaj odstop pomeni za razpis državnoborskih volitev. Pred tem so vodje poslanskih skupin predlagali, da bi bile te 10. junija, zaradi neoperativne vlade pa bi utegnile biti tudi prej.

TEDEN VELIKIH STAVK. Sredi februarja je Slovenija zajel napovedan stavkovni val. Stavkali so policisti in zaposleni na notranjem ministrstvu, naslednji dan za-

posleni v zdravstvu in socialnem varstvu, sredi tedna pa še zaposleni v vzgoji in izobraževanju. Kljub napredku med člani Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (Sviz) in vladno pogajalsko skupino je bila sredi marca še ena stavka šolnikov. Vladna pogajalska skupina pod vodstvom generalne sekretarke vlade Lilijane Kozlovič, ki je na mestu glavnega vladnega pogajalca zamenjala ministra za javno upravo Borisa Koprivnikarja, je tudi uradno začela pogajanja s sindikati javnega sektorja. Sestala se je tudi s predstavniki sindikata delavcev v zdravstveni negi ter sindikata zdravstva in socialnega varstva. Predstavila jim je nova vladna izhodišča, v katerih sindikati vidijo določeno približevanje.

Učitelji na shodu v Ljubljani, foto: primorske.si

KOROŠKA POJE 2018. Letošnji koncert Koroška poje, ki ga neprekinjeno prirejajo vse od leta 1972 dalje, je bil 11. marca v celovškem Domu glasbe. Posvečen je bil 110-letnici rojstva dr. Franceta Cigana, duhovnika, skladatelja, zborovodje in harmonizatorja ljudskih

pesmi. Nastopili so: MePZ J. P. Gallus (Celovec), Zbor nižje stopnje ZG in ZRG za Slovence (Celovec), Kvintet Donét (Podjuna), New Times Jazz Combo (Šmihel), Tamburaški ansambel (Loče), tenorist Gabriel Lipuš, Dekliški zbor sv. Stanislava (Ljubljana) in MePZ F. B. Sedej (Števerjan, Italija). Pevski reviji so prisluhnili tudi predstavniki Rafaelove družbe.

VELIKA PODPORA NOVELI ZAKONA O IZVRŠBI. Državni zbor je sredi februarja z 58 glasovi za in le enim proti sprejel novelo zakona o izvršbi in zavarovanju. Ta prinaša omejitve pri izvršbi na nepremičnine, v katerih živijo dolžniki, katerih dolg ni visok. Tako bo v prihodnje morda manj zgodb o deložacijah zaradi nekaj 100 € dolga.

NOVI NAMESTNIK PREDSEDNIKA KPK JE UROŠ NOVAK. Namestnik predsednika Komisije za preprečevanje korupcije je postal Uroš Novak, ki je na

KPK ima novega predsednika namestnika, foto: delo.si

Zakaj? Kako?

► Stane GRANDA

Vredvolilni vroči se v Sloveniji zaradi prepričanja, da ima slovenska demokracija zadnjo možnost pred potopitvijo v neototalitarizem, s katerim odkrito grozijo fizični in duhovni potomci nekdanjih komunistov, stalno zastavljata gornji vprašanji. Nerazložljivo je, kako je narod, ki je toliko pretrpel pod komunizmom in enoglasno glasoval za svojo samostojno državo, zapustil osamosvojitelje in se priklonil nekdanjim oblastnikom. Za normalnega človeka, ki mu je demokracija vrednota, je to dejansko nerazumljivo in nelogično.

Ko se te dni spominjamo 10-letnice smrti drugega slovenskega predsednika dr. Janeza Drnovška, smo na njegov račun slišali slavospeve, ki nimajo zveze z resnico. Predvsem to velja za čas, ko je bil dolgoletni predsednik vlade. Njegova zgodnja in težka smrt zahteva sočutje, toda ne takšnega, da se ne bi strinjali z oceno enega najprodnarnejših ekonomskih analitikov mag. R. Pezdirja: »Drnovšek je bil bednik. Molčal je in gledal stran, da je lahko preživel ...« Deset let kasneje velja, da tudi če se ga ne bi spominjali, ne bi naredili nobene napake ... Drnovškovi časi niso bili noben raj na zemlji, ampak časi kraje, korupcije in izgradnje omrežij. Ugrabljen država in politična destrukcija, to je njegova zapuščina.

”

Nerazložljivo je, kako je narod, ki je toliko pretrpel pod komunizmom in enoglasno glasoval za svojo samostojno državo, zapustil osamosvojitelje in se priklonil nekdanjim oblastnikom. Za normalnega človeka, ki mu je demokracija vrednota, je to dejansko nerazumljivo in nelogično.

zanesljivo naš človek!« Tako smo Slovenci prvič volili »neznani obraz«. Manjka nam osnovno znanje in razumevanje politike, iz katere smo bili pod komunizmom izločeni. Slovenci smo politično nepismeni! Vemo, kaj hočemo, in to takoj, ne vemo pa, kako! Ne glede na gornjo trditev pa se moramo vseeno vprašati, kaj delajo naši osamosvojitelji, da imajo čedalje manj podpore. Zakaj je uradno edina krščanska stranka že dolgo časa na robu političnega preživetja? In to pri katoliških Slovencih!

Osamosvojitelji se branijo, da imajo stare sile preveč moči, da ni bila opravljena lustracija, da popolnoma obvladajo medije. To je delno res, čeprav ljudi ne gre podcenjevati. Zakaj je prepričevalna moč osamosvojiteljev tako šibka?

V komunizmu je bila politika, oblast vse, stroka in znanost, razen manipuliranja z ljudmi, nič. Tu je verjetno ena ključnih napak. Osamosvojitelji bi morali vzpostaviti novo politiko, jo omejiti s stroko, ne pa nadaljevati igre partije. Tega niso dojeli in je niso sprejeli ter v njej doživeli poraz. Komunizem je bila namreč to vera. Zavedati se moramo, da je oblasti vse podrejalo. Taktika je vse, resnica nič. Tu je ozadje gesla, da bi bilo komunizma v petih minutah konec, če bi bila laž prepovedana.

Trenutno državni uslužbenci vseh vrst, ki jih je kriza v preteklosti prizadela, zahtevajo povratek na nekdanji standard. Potekajo štrajki državnih uprav, učiteljev, vojske, policije ... Oblast, ki se hvali z izjemno gospodarsko rastjo, jim ne prisluhne, ker je premalo narasla produktivnost. To je res, toda za to niso krivi zaposleni, ampak »šefi«, katerim plače zvišuje. Zvišanju plač osamosvojiteljske stranke ne nasprotujejo, vendar z zniževanjem davkov. To vedno pripelje do znižanja splošne in zasebne blaginje prebivalstva. Ni res, da so slovenske plače preveč obdavčene. Zaradi takih in še hujših napak ljudje nočejo tvegati. Cene hrane so evropske, energije še višje, plače pa nekajkrat manjše. Pomladniki naj se zavzamejo za ljudi, podprejo dvigovanje plač, bližanje »Švici«. Treba je pripraviti dobre in poštene (!) upravljalvske elite. Samo s politiko se gospodarstva in države ne da voditi. Človeka vredno življenje državljanov, ne višjih donosov kapitala, je prvi politični cilj vsake odgovorne vlade. Zato smo se osamosvojili!

tem mestu nasledil Almo Sedlar. Svoj 5-letni mandat bo nastopil 3. aprila, na javni predstavitvi pa je poudaril, da bosta njegovo glavno vodilo integriteta in transparentnost. Po njegovih ocenah je v Sloveniji največja težava sistemska korupcija, zaradi česar so potrebni sistemski ukrepi, pa tudi nova resolucija o preprečevanju korupcije.

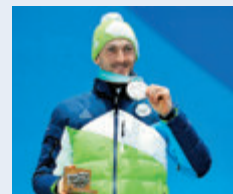
25 LET SLOVENSKE ŠKOFOVSKE KONFERENCE. 19. februarja je minilo 25 let od ustanovitve samostojne Slovenske škofovske konference, ki jo je 19. februarja 1993 potrdil tedanji papež Janez Pavel II. Katoliška cerkev v Sloveniji je takrat dobila večjo pravno trdnost in samostojnost.

GOSPODARSKA NERAVNOTEŽJA ODPRAVLJENA. Evropska komisija (EK) je ugotovila, da je Slovenija po 6 letih odpravila gospodarska neravnotežja, kar pomeni, da izstopa iz makroekonomskega nadzora. V poročilu EK je poudarjeno, da privatizacija NLB-ja ostaja ključna za preprečitev morebitnih prihodnjih neustreznih dodeljevanj posojil in za zagotovitev dolgoročne vzdržnosti.

VLADA IMENOVALA NOVEGA GENERALMAJORJA. V Slovenski vojski je zaradi neuspeha bataljonske bojne skupine na preverjanju njene pripravljenosti prišlo do spremembe v vodstvu. Vlada je dosedanega načelnika generalštaba Slovenske vojske Andreja Ostermana razrešila, na njegovo mesto pa postavila generalmajorja Alana Gederja.

ŠPORT

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE 2018. Olimpijska reprezentanca Slovenije je na zimskih olimpijskih igrah v Pjongčangu v Južni Koreji osvojila dve odličji. Za prvo odličje je poskrbel biatlonec **Jakov Fak**, ki si je na 20-kilometrski posamični tekmi priboril srebrno medaljo. To je zanj dru-

Biatlonec Jakov Fak s srebrnim olimpijskim odličjem, foto: sportklub.si

Deskar na snegu Žan Košir z bronasto olimpijsko medaljo, foto: delo.si

ga olimpijska kolajna, leta 2010 je namreč v Vancouvru že osvojil bron. Letošnjega drugega slovenskega odličja se je veselil deskar na snegu **Žan Košir**, ki je v paralelnem slalomu zasedel 3. mesto. Z zadnjih olimpijskih iger v Sočiju ima Košir že srebrno in bronasto medaljo.

KOŠARKA. Košarkar Goran Dragič je kot prvi Slovenec nastopil na tekmi vseh zvezd košarkarske lige NBA. Zaigral je za ekipo LeBrona Jamesa, ki je slavila s 148 : 145. Naš zvezdnik je v enajstih minutah dosegel 2 točki.

DESKANJE NA SNEGU. Slovenski deskar na snegu Tim Mastnak je v paralelnem slalomu v turškem Kayseriju zasedel 3. mesto in tako prvič stal na zmagovalnem odru v svetovnem pokalu. Prvo zmago v karieri pa je v paralelnem slalomu dočakal prav na letošnji zadnji tekmi v Scuolu v Švici.

KOLESARSTVO. Slovenski kolesar Matej Mohorič je slavil zmago na dirki ekstra kategorije GP Industria&Artigianato v Italiji, do katere je prišel z napadom v zadnjem spustu.

Primož Roglič je postal zmagovalec tretje etape dirke od Tirenkega do Jadranskega morja.

SMUČARSKI SKOKI. Na drugi tekmi svetovnega pokala v smučarskih skokih v Rašnovu v Romuniji se je slovenska smučarska skakalka Nika Križnar uvrstila na 3. mesto.

SMUČANJE. Filip Flisar, slovenski smučar prostega sloga, je na drugi tekmi svetovnega pokala v smučarskem krosu v Sončni dolini osvojil 3. mesto.

Na 57. Pokalu Vitranc v Kranjski Gori se je v dveh dneh tekmovanja zbralo 15.000 obiskovalcev in uživalo v predstavah najboljših veleslalomistov in slalomistov na svetu. Zmagovalec obeh tekem je postal Avstrijec Marcel Hirscher. Od slovenskih alpskih smučarjev je bil v veleslalomu najboljši Žan Kranjec s 5. mestom, v slalomu pa Štefan Hadalin, ki je bil 13.

BENELUKS

Februar leta 2018 si bomo zapomnili po polarnem mrazu, ki se je prikradel tudi v dežele Beneluxa. Zima se je s tem malce zavlekla. Toda narava se ne moti, tudi če se zima za kakšen dan zavleče čez kalendarški začetek pomladi. To nam daje misliti, da smo vključeni v krog, ki nas presega, v krogotok življenja, ki ga razodeva pomlad in bližnji prazniki velike noči, ko bomo slavili vstajenje.

Mesec februar je bil vseskozi kulturno obarvan, zadnja večja prireditvev je bil Prešernov dan v Genku, v nedeljo, 25. februarja. Tradicionalna maša, pri kateri je ubrano prepeval Združeni zbor Slomšek, dobro slovensko kosilo, kulturna prireditev, na kateri so sodelovali pevke in pevci zbora Slomšek in kjer smo predstavili knjigo gospe Marie Louise Bemelmans-Videc: Iz Slovenije z upanjem. Slovincem dveh domovin je spregovorila nizozemska parlamentarka in upokojena univerzitetna profesorica, potomka slovenskih korenin. Kako močne so in kako rodovitne!

Med mašo na Prešernovem dnevu v Genku

Zbor Slomšek med mašo in kulturno prireditvijo na Prešernov dan v Genku

V svoji knjigi, ki jo je izdala Celjska Mohorjeva družba lansko leto, je gospa Videc poudarila pozitivno vlogo slovenskih dušnih pastirjev, ki so vseskozi spremljali Slovence, ki so se že od začetka devetnajstega stoletja izseljevali iz Slovenije v Nemčijo, Francijo, Belgijo, Nizozemsko in Ameriko. Na predstavitvi je o tem takole dejala: »Pri raziskovanju slovenskega izseljenstva sem opazila pomembno vlogo katoliške vere. Ta je

bila pomemben del identitete, pa tudi slovenski duhovniki so prav od začetka spremljali izseljence in poleg pastoralne oskrbe in spodbude pomagali tudi pri praktičnih stvareh. Preden se je moj oče odpravil v avstroogrsko vojsko, je za domačo hišo postavil kapelico Marije Pomagaj. Ta kapelica še danes stoji v Mali Brezi, v Šentrupertu pri Laškem. Mojim junakom je vera stalni vir moči v težkih časih, ki jih doživljajo. Kar se tega tiče, je moja knjiga nesporno

in očitno katoliška ...« Več o tem in o zanimivi izseljenski povesti si lahko preberete v pogovoru meseca in tej, aprilski številki Naše luči.

Slovenske korenine se v Bruslju krepijo in rastejo. Za to poskrbijo številni obiski iz Slovenije. V sredo, 7. marca, je bil tu pomožni ljubljanski nadškof Franci Šuštar, udeležil se je spomladanskega srečanja COMECE-ja, evropskih škofovskih konferenc.

dr. Zvone Štrubelj

Izročitev knjige slovenskemu veleposlaniku Radu Genoriju v Genku

Predstavitve knjige Iz Slovenije z upanjem na kulturnem dnevu v Genku

Srečanje v Bruslju – pomožni škof Franci Šuštar, pater Peter Rožič in župnik Zvone Štrubelj

FRANCIJA
PARIZ

Slovenska katoliška misija v Parizu že nekaj časa gosti patra Huga. Pater Hugo Delčnjak je trenutno na zdravljenju v Parizu. Molimo zanj, da bi se mu zdravje izboljšalo in da tako lahko ostaja med nami, daruje svete maše in nam pomaga pri drugih, predvsem duhovnih oskrbah rojakov iz Pariza in okolice. S prisotnostjo patra Huga med nami se je spremenil ritem svetih maš: imamo jih na štirinajst dni. Bolj pogoste svete maše takoj povečajo življenje in zadovoljstvo med našimi rojaki. V nedeljo, 18. marca, se nam

bo pri nedeljski maši pridružil tudi naš župnik, dr. Zvone Štrubelj. Veseli smo se, da bomo imeli tudi pripravo na veliko noč in praznovanje velikonočnih obredov v velikem tednu pred veliko nočjo.

Žal pa smo se 4. marca srečali tudi na pogrebni sveti maši. K sebi je nebeški oče poklical gospo Marjanco Dakskofler, poročeno Savinšek, veliko umetnico, življenja polno slikarko. Opis o njej nam je podal gospod Janez Zorec.

»Vsa dela gospe Savinšek so podpisana z M. D. Savinšek, kjer M velja za Marjanco, D pa za njeno in materino deklinško ime. S tem je dokazo-

vala izredno tesno povezavo s svojo mamo.

Marjanca Dakskofler se je rodila na Jesenicah leta 1919. Napravila je takratno meščansko šolo pri notredamkah v Šmihelu pri Novem mestu. Diplomirala je na trgovski šoli. Pravi jo, da je že pred šolsko dobo pokazala talent za risanje, ko je na zunanjih stenah svoje rodne hiše slikala ribe, ki jih je opazovala v deroči reki ob hiši. Tako ni nič čudnega, da je svojo pisarniško službo kmalu pustila in se leta 1947 preselila v Tolmin. Tu je slikala pod vodstvom Rudolfa Kogejja in Frana Pavlovca. Leta 1951 se je odselila v Francijo, najprej v Nancy, nato v Pariz.

Dve sliki pokojne gospe Marjance Savinšek ob pogrebni maši v kapeli Slovenskega doma v Chatillonu

V Parizu je bila hitro sprejeta v likovno šolo v Louvru. Tam je tudi nekaj let delala kot uradna kopistka največjih imen svetovnega slikarstva.

V Parizu je gospa Savinšek od 1954 do 1958 obiskovala Academie de Grande Chaumière in študirala največ pri profesorjih Picardu de Douxu, Goetzu in H. Brayerju. Med leti 1955 in 1958 pa je obiskovala še akademijo Julien.

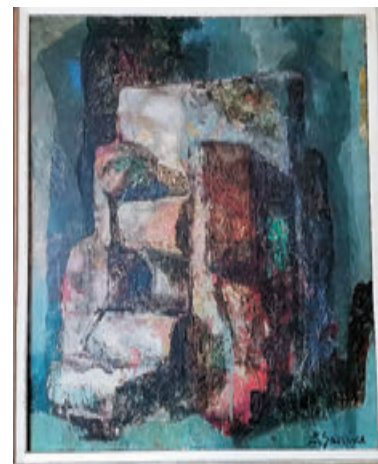
Z uspešnim slikanjem je veljava gospe Savinšek v Franciji in drugod po svetu zelo zrasla.

V Franciji je ostala, ko se je poročila z gospodom Stankom Savinškom. Gospa Savinškova ni imela otrok zaradi bolezni v mladosti. Je pa v ta namen skoraj pri vsakem otroku zagledala svojega otroka. V svojih odnosih z otroki je izkazovala presenetljivo nežnost in skoraj materinsko bližino. Tudi odrasli so jo občudovali, saj od nje ni nihče slišal nobene žaljive besede. Bila pa je neizprosna glede vseh, ki so sovražili svobodo v Sloveniji oz. v Jugoslaviji.

Poleg visokega umetniškega čuta, ki je bil jasno zaznaven prav do

Gospa Marjanca Savinšek s svojo sorodnico pred portretom njene mame

Knežji kamen – slika gospe Marjanca Savinšek v Slovenskem domu v Parizu

zadnjih dni njenega življenja, je bila gospa Savinškova zelo razgledana: pogovor z njo se je lahko razvijal ali o zgodovini ali svetovni literaturi ali vsakodnevni politiki tako v Franciji kot v Sloveniji. Govorila je štiri jezike. Gospa Savinšek, čeprav je nismo pogosto videvali, je bila ena izmed ustvarjalnih stebrov slovenske skupnosti v Parizu. Tudi več njenih slik krasi slovenski dom v Chatillonu, naj omenimo Knežji kamen, Vsta-

jenje, Ciril in Metod in pa Bohinj. Sliko je darovala Društvu Slovencev nekaj tednov za tem, ko so imeli slovit shod 'Krik in molitev' oktobra meseca leta 1988. To je bila prava kulturna manifestacija pred tujci z zahtevami za kulturno svobodo Slovencev.

Gospa Savinšek je imela kar lepo število razstav v Parizu in v drugih državah Evrope ter zunaj nje. Njena dela pa smo zasledili skoraj pri vseh

slovenskih skupnostih po svetu. Pretežni del svojega ustvarjalnega dela je enostavno darovala. Zadnjih devet let je preživela v domu za ostarele občane 'Repotel' v neposredni versajski bližini. Vse osebe tega doma nam danes izraža sožalje in nam opisuje navezanost, ki so jo vzpostavili s to čudovito osebo! Sedaj slika pri Bogu v svetlobi svojih osemindesetdesetih pomladi ...»

Uršula Sušnik

FREYMING-MERLEBACH

To pot nas je privabila k skupnosti želja, da v veselem vzdušju preživimo dan stare pustne tradicije, ki je vsako leto bolj vabljava. V nedeljo, 11. februarja, prav na praznik lurške Marije, smo se prepustili pustnemu razpoloženju. Kot vsakič razdelimo celodnevno srečanje duhovno v dopoldanskem času in po sveti maši se dvignemo v prostore dvorane. Tokrat nas je ob vstopu v dvorano močno presenetila gospa **Mira Redek**. Pripravila nam je resnično presenečenje. Na vseh mizah so nas čakali izredno bogato in čudovito okrašeni krožniki obloženih kruhkov. Slavila je tudi s prijateljskim kozarčkom vse goste, s katerimi se je napolnila dvorana. Gospa Mira je 21. januarja praznovala svoj rojstni dan. Njena vitalnost pri 87 letih zasluži pravo občudovanje. Zahvalili smo se ji za vse dobrote, ki nam jih je poklonila. In moram napisati besedo »HVALA« kar z velikimi črkami. Po okusnem prigrizku in skupnem kosilu smo se prepustili pustnemu razpoloženju in veselju, h kateremu sta prispevala z bogatim izborom tradicionalnih pustnih melodij muzikanta Dominik in Gilbert, ob katerih so gostje pozabili na ostarele in otrple noge in se čvrsto zavrteli ob poskočnih valčkih in polkah. Trenutki veselega pustnega razpoloženja so nas popeljali v magični svet tradicionalne pustne zabave, kateri so

Gospa Mira Redek praznuje na misiji v sklopu celodnevnega srečanja svoj 87. rojstni dan.

Pustno rajanje na misiji v Merlebachu pred vstopom v postni čas

dodale pustni pečat številne tipične maske. Hvala za vesele trenutke Gilbertu in Dominiku. Dan nam je prinesel veselje in spomine na lepe šege, katerih se močno držimo in jih upoštevamo, saj je veselje in dobro razpoloženje delček življenja.

Po lepo preživeti nedelji nas je v naslednjih dneh pepelnični dan popeljal v skrivnost štiridesetih dni Jezusovega trpljenja, ki je oznaniilo prihoda njegovega vstajenjskega jutra.

Občni zbor

V nedeljo, 25. februarja, nas je številne člane Društva prijateljev slovenske katoliške misije Freyming-Merlebach zbrala dolžnost k seji občnega zbora. Tokrat smo premlevali vsakoletne dogodke že kar petintridesetič. To je kar lepa doba življenja za društvo.

Občni zbor Društva prijateljev slovenske katoliške misije v Freyming-Merlebachu

Seja se je začela ob 15. uri. Kot društvo katoliške misije se vedno zahvalimo najprej Bogu z molitvijo, ki jo vodi gospod župnik Kamin, za vse dobro in srečno vodenje in medsebojno razumevanje, kar je

steber društva. Nato je predsednica Jožica vse tople pozdravila in na kratko preletela glavne dogodke leta. Sledila so poročila tajnic, ki so o dogodkih poročale v podrobnosti, gospa Christina Hero v francoskem

jeziku in gospa Fani Šumej v slovenskem jeziku. Blagajnik gospod Bruno Perriol nam je podal vse številke dohodka in odhodka delovanja v letu 2017. Pri odboru je osebje ostalo nespremenjeno. Ker upoštevamo pravila statuta, se osebje odbora društva voli le vsako tretje leto.

Kontrolna komisija, sestavljena iz treh članov, je pregledala moralno in finančno delovanje društva.

Po končani seji smo ob prijetni zakuski še pokramljali in obujali dogodke leta, ki smo jih osvežili ob poročilih.

STIRING-WENDEL

Vrniti se moram kar v preteklo leto, ker je naša dobrotnica in zvesta dolgoletna članica društva gospa **Štefka Torkar 18. decembra 2017 praznovala svoj 85. rojstni dan**. Spomnili smo se njenega jubileja in ji v imenu društva čestitali z majhno zamudo pri celodnevem srečanju v nedeljo, 7. januarja. Neljuba bolezen je namreč gospo Štefko začasno priklenila na dom. Kar pogrešali smo jo nekaj tednov pri sv. maši. Tudi ona sama je priznala in potožila, ko je po dobrem mesecu odsotnosti spet prišla med nas, kako je dolgočasno življenje brez obiska nedeljske maše. Ko si doma sam med štirimi zidovi, šele občutiš, kaj nam pomeni naša slovenska skupnost. Med odsotnostjo je doživela svoj jubilej in z izrednim veseljem je orisala dan, ki so ji ga podarili otroci. Zbrani okrog nje so ji nudili tisti delček sreče, ki jo mati velikokrat le v sanjah doživi. Prišel je sin Alfonse z družino, hčerka Lilijana z družino in njeni trije vnuki so ji podarili šopek ljubezni in pozornosti, ki ga bo mama Štefka, stara mama, hranila za vedno v globini svojega srca. To bo njena skrivnostna skrinjica, nepozabni spomin in zaklad sreče, iz katere bo črpala moč za nadaljnjo bit. Ob jubilejnem prazniku je doživela tudi veselje, ko ti dan polepšajo sorodniki, prijatelji, ki ti iz težkih trenutkov podarijo topli-

Sobrat Zvone se je srečal s slovensko skupnostjo v Mericourtu.

Štefka Torkar praznuje svoj 85. rojstni dan.

no in iz svojega odstopijo svoj delež, da osrečijo, ko najmanj pričakuješ.

Po večtedenskem premolku je z veseljem ponovno prestopila prag slovenskega doma. In hvaležni smo ji, ker je tudi vedno pripravljena po svojih močeh pomagati pri vsakem delu. Hvaležni zapišemo: Štefka, »hvala« za vsak tvoj prispevek pomoči, za vso dolgo zvestobo društvu in glej korajžno naprej v prihodnost, ki je vsakemu človeku neznana, v kateri je veselje in zaupanje v Božjo previdnost.

COCHEREN

Gospo **Viktorijo Wudel** nam je smrt iztrgala iz naše slovenske skupnosti 14. januarja v starosti 87 let. Ko sva jo z gospodom župnikom Kaminom 7. januarja še obiskala, nas na najino veliko presenečenje gospa Viktorija ni več prepoznala. Čutila sva, da se poslavlja in zapušča zemeljsko pot. Resnično se nisva zmotila, 14. januarja jo je Bog poklical v svoj objem.

Gospa Viktorija Wudel, roj. Zuraj, se je rodila 20. oktobra 1930 v vasi Levec v Sloveniji, očetu Janezu in materi Ani Zuraj. Bog jima je poklonil tri otroke, hčerko Ljudmilo, sina Milana in Viktorijo. Ob družinskem ognjišču je preživela svojo mladost. Gospa Viktorija je že kot mlado dekle gojila željo po tujem svetu. V starosti 22 let se je korajžno podala na pot v svet tujine, ki jo je objel za vedno. Dospela je k stricu in teti v Francijo, v Hombourg-Haut. Zave-

dala se je, da je za preživetje nujna zaposlitev. In k sreči se ji je hitro ponudila. Junija 1953 se je zaposlila kot strežnica v gostilni Klein v Hombourg-Hautu, kjer je ostala dve leti. Želja po novem odkrivanju sveta jo je vodila v kraj Vitry-sur-orne, kjer se je zaposlila pri družini Domanski kot guvernanta. Po nekaj letih se je ponovno vrnila v Moselle. Zaposlila se je kot strežnica v gostilni Terminus v Freyming-Merlebachu. Tu je spoznala fanta Edmonda Wudla. Vnela se je ljubezen, ki ju je pripeljala pred oltar in rekla sta si srečen »da« v juniju 1961. Po poroki sta se nastanila v cite Cuvelette. Bog jima je poklonil sadova ljubezni, hčerko Isabelle leta 1961 in sina Huguesa 1964. Živeli so srečno do tragične smrti moža Edmonda 10. oktobra 1997. Samota in žalostni spomini so jo trli in pripeljali do odločitve, da zapusti Cuvelette. Preselila se je v cite Belle-roche že leta 1998. Tu je živela mirno življenje v nežni oskrbi ljubečih otrok. Bila je deležna izredne pozornosti. Njuna otroka, sin Hugues in hčerka Isabelle, sta jo negovala vsa leta

njene samote z največjo ljubeznijo. V veliko veselje so ji bili tudi trije vnuki. Vse do januarja 2016, dokler ni bila nujna zdravniška nega in je prišla v dom za ostarele v Ditchviller v Belle-roche, kjer je preživela zadnje mesece svojega življenja, do 14. januarja 2018.

Pri pogrebni sv. maši je gospod župnik Jože Kamin izredno lepo orisal preprosto, toda v srcu bogato slovensko ženo.

Pri Slovenski misiji nam je vsem ostal lep spomin na vedno nasmejanjo prisrčno gospo Viktorijo. Njena zgodba življenja se dotika slovenske skupnosti. Slovenska beseda je bila v njej zasidrana, tujina ji ni ukradla zavesti, da je slovenskih staršev hči. Bila je izredno veselega značaja. Ob prilikah je rada zaplesala in pri petju vedno dodala svoj glas. Leta 2006 se je vključila tudi v društvo Prijateljev Slovenske katoliške misije Freyming-Merlebach. Bila je reden gost celodnevni srečanj in redna obiskovalka nedeljskih maš, dokler so ji moči dopuščale. Ob tej priliki se moram lepo zahvaliti tudi gospe Mariji Reinhalter, saj je prav ona prispevala k prevozu in jo pripeljala vsako nedeljo k sv. maši v kapelo sv. Jožefa v Merlebach. Ko smo hodili na izlete in na ostala srečanja, je prav gospa Marija bila mnogokrat njena spremljevalka.

Zato ostanimo povezani v molitvi za naše žive in pokojne člane.

Jožica Curk

Pokojna
gospa Viktorija
Wudel

NEMČIJA

AUGSBURG

ULM

70. rojstni dan Vinka Sternada

Na godovni dan svetega Antona puščavnika, 17. januarja 1948, je privekal v Selnici ob Dravi v Sternadovo družino fantek, ki so mu dali ime Vinko. Odraščal je v domačem kraju. Izučil se je za strojnega ključavničarja. Pred odhodom na služenje vojaškega roka si je prve delovne izkušnje nabiral

Slavljenec z ženo Marico, župnikom in nemškim referentom

Vinko je zarezal v torto.

na montaži v Trbovljah. Po prihodu od vojakov se je odzval ugodni ponudbi zaposlitve v Ulmu v Nemčiji. Do upokojitve 2008 si je služil kruh v podjetju Ässbohrer. Pred nekaj leti se je podjetje preimenovalo v Ewobus. Kmalu po prihodu v Nemčijo sta z izvoljenko Marijo stopila pred oltar in si obljubila večno zvestobo. Njuna ljubezen je priklicala

v življenje hčerko Klavdijo in sina Martina. Okrogli slavljencec je povabil v nedeljo, 11. februarja, po maši vse navzoče v župnijsko dvorano. Skupaj z ženo Marico sta zbrane nahranila in odžejala. Poleg domačega župnika in rojakov je bil tokrat navzoč tudi referent nemške župnije. Videl je, kako znajo Slovenci praznovati, se

veseliti in dati slavlju živahen utrip. Zanimalo ga je, kako je bilo takrat, ko so prihajali v Nemčijo, s kakšnimi težavami so se srečevali, kako so se znašli v novem okolju in se udomačili. Od mnogih je slišal različne, pestre zgodbe. Ko je odšel, družjenja in praznovanja še dolgo ni bilo konec. Glas harmonike in petje sta očarljivo delovala, tako da nihče ni gledal

na uro in si želel iti domov. Skupaj s slavljencec Vinkom je nedeljski popoldan kar prehitro minil. Najbolj vztrajni so s praznovanjem zaključili, ko se je dan že krepko nagnil v večer. Naj na tem mestu velja večkrat izrečena želja: »Dragi Vinko, ostani še dolgo med nami, zdrav in vedrega obraza, tak, kot te poznamo!«

R. K.

BERLIN

Vsoboto, 10. februarja, smo po maši v cerkvi sv. Elizabete praznovali slovenski kulturni praznik.

Prisotni so v prostorih slovenske župnije napeto prisluhnili Nebeški procesiji. Pesnitev je bila ob nastanku prepovedana, njen avtor pa neznan, zato ga je policija iskala med pesniki. Med drugimi so zaslišali tudi Prešerna, ki pa da je dejal, da je pesnitev dobra, a on bi jo lahko napisal še boljše.

Tako je avtor ostal dolgo neznan, satira pa se je širila po Ljubljani kot gobe po dežju. Neznani pesnik je dogajanje postavil v nebesa v leto 1835. V njej obravnava dogajanja zadnjega desetletja v Ljubljani. V satiri biča ljubljansko gospodo, ki zahaja v številna zabavišča, ki so se ravno v tem času intenzivno obnavljala, višek pa se je napovedoval za konec leta 1845. V decembru je bila slavnostno odprta mogočna zgradba, namenjena zabavi, z imenom Kolizej, v pesnitvi jo pesnik imenuje coloseum.

Prisotni smo tako spoznali še manj znano plat pesnika Franceta Prešerna, o pomenu slovenske kulture je spregovoril slovenski veleposlanik v Berlinu magister Franc But.

Prazniku smo nazdravili z odličnim slovenskim vinom iz Goriških brd.

30. januarja godujeta sv. Martina in sv. Savina. Tako smo nazdravili tudi naši Savini, ki je tržaška Slovenka, in Belokranjki Martini. Prijateljici sta ob pomoči Vere, Darje, Stefi, Marinke in Anice pripravili okusen

Oma Cilka in vnuka Valentino ter Lukas

Krst Anne Elizabete Rippl

bife. Manjkali niso niti flancati kot tudi ne ocvirkova potica, pa domači buhteljni, različne solate, polpeti, pečenka in narezek. Odlično vino in dobra hrana sta nam vsem razvezala jezik, tako da ni manjkalo lepih pesmi in prijetnih pogovorov.

V slovenski župniji v Berlinu praznujemo vsako soboto: enkrat je to rojstni dan, drugič god, vedno se najde kakšen vzrok za praznovanje, za pojedino. Vedno je lepo, vendar pa je bilo praznovanje slovenskega kulturnega praznika drugačno, bilo je nekaj posebnega. Morda zaradi himne, recitacij, govora ...

Krst Anne Elizabete Rippl

V lepi cerkvi Dorfplatz v Hinterschmidingu blizu Dreisessela na tromeji Nemčija, Češka in Avstrija, smo krstili Anno Elizabeto Rippl. Starša Christian in Jožica sta se razveselila

Nastopajoči pri kulturnem programu

tretjega otroka po dvojčkih Davidu in Simonu, ki sta bila pred par leti krščena v isti cerkvi. Anna Elizabeta je imela dve mladi botri, malo teto Claudio in sestrično Katarino. Med obredom je odlično prepevala glasbena skupina domačih deklet ob

spremljavi kitare. Potem smo v hotelu, kjer smo gostje spali, slavili ob čudovito okrašenih mizah, za kar je poskrbel dedek Anton Bačovnik. Bil je nepozaben krstni praznik v prelepi snežni idili v teh na Slovenijo spominjajočih krajih.

Dori

ASEL/HANNOVER

Martin in Günther

Zvonko in Udo

Prijatelji iz Lehrte

Majda in Klaus

HAMBURG

Februarsko mašo smo praznovali na pustno nedeljo. Daroval jo je g. Dori za pokojne sorodnike Majde Ugrina. Vsi skupaj smo se v molitvi pridružili prošnjam za umrle.

V naših prostorih smo po stari slovenski navadi proslavili pust. Kot vedno je vabil bife s svojimi dobrotami, Slavko Lovrec je poskrbel za vino, »zabavni minister« pa za dobro glasbo.

Prikupne maske so še popestrile naše slavje. Lili je s hčerkama Majo in Leno pokazala smisel za maskiranje in tudi naša umetnica Fanale ni zaostajala z idejami. Rojstni dan je praznovala Eva Plevnik (naša slaščičarka), ki nam je postregla z vinom in pecivom. Eva se je rodila v Vukovarju, v Hamburgu živi z možem Jožetom in sinom Bojanom in odlično obvlada slovenske mašne pesmi in molitve.

Fanale

V ponedeljek smo izkoristili dan za naš izlet. Napotili smo se v Bad Malente, mesto v pokrajini Schleswig-Holstein. Kraj se omenja že leta 1150, takratni knez (Heinrich der Löwe) ga je razglasil za škofijsko področje Oldenburg. Leta 1227 je bila dograjena cerkev Marije Magdalene, ki je najstarejša zgradba v tem mestu. V novejšem času je mesto dobilo

status kopališča (Bad), znano je po kneippovih kopelih in zračnem zdravilišču. Športna šola nudi možnosti za nogometni trening in tudi druge športne panoge. Ob našem prihodu je bila pokrajina zasnežena, kar pa nas ni zaustavilo, da ne bi naredili piknika na prostem. Zimska idila in neskončni pogled na jezero so nas odškodovali za malo težji prihod do

obale. Jata galebov, ki je krožila nad nami, nam je gotovo zavidala naše dobrote. Po sprehodu smo se napotili na ogled mesta in se ustavili v kavarni, kjer smo se ob živahnih pogovorih ogreli in okrepčali s kavo. Proti večeru smo se vrnili v Hamburg, se ustavili še pri krakovskih klobasah in potem pospremili g. Dorija na železniško postajo. Vera Šeme

ESSEN

Tudi tokrat bo na naši strani bolj kratko poročilo. Po operaciji sem imel na sporedu počitek in zdravljenje. V mesecu februarju – po operaciji – samo eno nedeljo ni bilo svete maše v cerkvi. Naslednji dve nedelji je bila samo v Altenessnu. Odpovedana je bila v Castropu, Eschweilerju in Krefeldu. Pogojno je bila napovedana v Moersu 18. februarja, ker je bila za dan slovenske kulture samo to nedeljo na voljo cerkev in dvorana. Na srečo sem se v redu počutil in sem lahko opravil to sveto mašo. Iz varnostnih razlogov sem prosil gospo Darinko Čegovnik, da je ona vozila avto v Moers. Sploh je Darinka skupaj s soprogom Dušanom vedno pripravljena priskočiti na pomoč – v župnišču ali pri vožnji.

V četrtem koncu tedna sem se bil spet zmožen odpeljati v soboto v Wetter, kjer smo imeli lepo mašo in po maši prijetno srečanje. V nedeljo je bila sveta maša v Hildnu. Tokrat je bil prost naš organist Davorin, ki

je vozil avto in po daljšem času spet lahko na orglah spremljal ljudsko petje. Davorin je namreč pogosto zadržan zaradi službe v bolnišnici v Düsseldorfu ali zaradi priprav na izpite. Uspešno končuje izobraževanje za bolniškega strežnika. Pravi, da bo šolanje nadaljeval še naslednja tri leta. Ker ima šolo in službo v Düsseldorfu, so mu sodelavci pri Karitas ponudili stanovanje tam. Odločil se je, da se bo enkrat po maju preselil v Düsseldorf. Upamo, da bo še kdaj prišel k nam v Essen, saj nas je razvedil s svojim odličnim igranjem na orgle in lepim petjem pri maši. Verjetno bomo večkrat imeli mašo brez petja ali z »ubogim« petjem. A vseeno se bomo še eno leto – verjetno bo tako – z veseljem zbirali pri slovenskih mašah. Kako bo naprej – je v Božjih rokah. Mene bodo s 75 letom starosti (19. maja 2019) upokojili.

Binkoštno srečanje 2018

Grozno razočaranje – »da te kap«. Tik preden gre aprilaska Naša luč v tisk, sem izvedel, da je tajnica župni-

V Altenessnu – iz arhiva 2016

je sv. Getrude, kjer imamo že več kot 10 let naše binkoštno srečanje, »pozabila« na nas Slovence in dvorano že v avgustu obljubila Afričanom. Vedno nas je samoumevno vpisala za naslednje leto. Na to sem upal tudi lani in sem bil do sedaj prepričan, da bo tako. V telefonskem pogovoru mi je rekla, da ni nič več samoumevno. Povedala je le, da dvorana na binkoštni praznik ni na voljo. Tudi če bi zdaj z glavo butal ob zid, ne bi nič pomagalo... Žal mi je naše zlate Štefke Pirc, saj se je odrekla potovanju z zborom Slovenski cvet, ki kljub 60-letnici odpotuje na Švedsko. Zaradi binkoštnega srečanja je ostala tukaj. Draga Štefka, hvala ti! Žal mi je zaradi številnih rojakov in prijateljev, ki ste tako radi prihajali na naše srečanje. Imeli smo naročen ansambel, ki ima poudarek na country glasbi & co. Priporočil ga je g. Dori iz Berlina.

Zdaj preudarjamo alternativo. Velikega binkoštnega srečanja pri sv. Gertrudi ne bo. Sveta maša bo v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Altenessnu, verjetno popoldne. Po maši pa bi bila pogostitev v malo manjšem ob-

segu v prostorih župniškega centra v Altenessnu. Z dragimi sodelavci se bomo pogovorili. Natančneje bo objavljeno v Med nami povedano za maj in v majniški številki Naše luči.

Poleg te neugodne odpovedi dvorane je še problem mojega zdravstvenega stanja po operaciji. Zaradi obremenitev pri izvedbi srečanja bi se morda v čem pregrešil, saj je treba marsikaj dvigniti in prestaviti, kar pa ne bi bilo dobro za moje zdravje. Hvala za razumevanje s to novonastalo situacijo.

Naše 60. binkoštno srečanje pa bomo praznovali naslednje leto, ko se bom poslovil prav takrat upokojeni župnik Lojze Rajk.

MOERS**Praznik kulture v Moersu**

Praznovanje slovenskega kulturnega praznika so člani zbora Slovenski cvet tudi tokrat pripravili v sodelovanju z župnikom Alojzijem Rajkom. Zbrali so se v cerkvi sv. Jožefa v Moersu v nedeljo, 18. februarja, ob 16. uri. Župnik je omenil že med mašo, da se veseli kulturnega

Velikonočni ponedeljek 2016 v Oberhausnu

Blagoslov jedil v Eschweilerju 2017

Rojstna vas župnika Lojzeta v Beli krajini.

Na sliki vikend hiša brata Tineta, ki živi in dela v Holandiji.

dogodka, in poudaril, da so tudi pevci slovenskega zbora kulturniki, ker s svojimi nastopi in prireditvami širijo in ohranjajo slovensko pesem.

Po maši je izpred oltarja zazvenela kot uvod *Luna sije – z Zdravljico*, ki so jo zapeli pevci Slovenskega cveta pod vodstvom Iztoka Kešpreta.

Petje je bilo tokrat dopolnjeno z več recitacijami. Najprej so se spomnili 100-letnice smrti največjega slovenskega besednega umetnika Ivana Cankarja. Odlomek iz njegovega *Kurenta* o zvočnosti slovenskega jezika, podobni velikonočnemu potrkavanju zvonov, je prebrala Nadja Čegovnik. Ubrano petje moškega dela zbora je navdušilo občinstvo s Prešernovo *Luna sije* in ljudsko *Od kod si, potnik, ti doma*.

Učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture Matej in Jernej iz Essna ter Jana iz Krefelda so nastopili s programom, v katerem so se spomnili še drugih obletnic v letu 2018 in tudi letošnjega prejemnika Prešernove nagrade za življenjsko delo.

Pri pouku se vsako leto februarja še posebej posvečajo kulturi, najbolj

besedni umetnosti. Pesnik Boris A. Novak, letošnji veliki Prešernov nagrajenec, piše pesmi tudi za otroke in mlade. Veliko je igrivih, šaljivih, na prvi pogled preprostih, a s prenosenim pomenom in globljim sporočilom. Ena takih je tudi Šalica, ki so jo deklamirali učenci.

Otroške pesmi je pisal tudi Oton Župančič, kot pesnik je bil Cankarjev sodobnik, rodil pa se je pred 140 leti. Pesmi iz zbirke *Mehurčki* poznamo vsi. Skoraj ponarodela je njegova *Zima, zima bela*. Jernej Kopše je deklamiral otroško pesem *Otroci spuščajo mehurčke*.

Recitatorica Nadja je zaokrožila govorni del dogodka s pesmijo *Ko hodiš, ... vsem ljubega pesnika Toneta Pavčka*, pevci pa s pesmijo *Večerni zvon*.

Praznovanje in druženje so pevci s svojimi prijatelji in sorodniki nadaljevali v domu Don Bosko. Ob okusni hrani in kapljici, ko so jo pripravili člani društva Slovenski cvet in njihovi svojci, ter »hišnem« ansamblu so se navzoči povseslili in poklepetali, sprostil in zaplesali. Slovenska be-

sesta je res beseda praznika, petja in vriskanja, kot je napisal Cankar. Ljudem, ki že dolgo živijo daleč od doma, pa pomenijo takšne prireditve še nekaj drugega, saj v njihov vsakdanjik na tujem vnašajo občutek povezanosti s Slovenijo, zato pozdrav iz Moersa kar s Cankarjevimi besedami: »Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca!«

Martina Tomšič - Kramberger

Gospa učiteljica Martina je tudi sama povedala nekaj lepih misli ob praznovanju. Njena zasluga je tudi, da so nastopili otroci, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika, ki ga vodi ona sama. V poročilu je »pozabila« omeniti svoj prispevek. Hvala, Martina!

Lojze Rajk

Spomin na obisk Miklavža

Člani zbora Slovenski cvet smo tudi lanskega decembra pripravili praznovanje Miklavža za prijatelje v naši skupnosti. Udeležilo se ga je res veliko naših rojakov, predvsem pa nas je razveselilo veliko število otrok. Lepo je bilo videti najmlajše, kako so se veselili in malo tudi bali prihoda svetega Miklavža z angeli. Kljub temu je večina kar korajžno odgovarjala na Miklavževa vprašanja, nekateri pa so celo zapeli in zaigrali. Bilo je tako pristrčno, da smo odrasli tako uživali, kot bi bili sami še vedno otroci.

Tudi zbor je zapel nekaj adventnemu času primernih pesmi. Z učiteljico slovenščine Martino Tomšič pa so šolski učenci skupaj zapeli še eno pesmico. Zakristanka ga. Gorenc, potomka starih vestfalskih Slovencev,

ki poskrbi za nas pri slovenski maši v cerkvi in je prevzela skrbniške naloge tudi v Don Boskovem domu, je navdušeno pripomnila, da je naš Miklavž res zelo lepo doživetje. Prebrala nam je predbožično povest. Rada se družijo z nami in je vesela, kadar imamo sv. mašo v cerkvi sv. Jožefa. Ko se je Miklavž s svojim spremstvom za eno leto poslovil, smo mu za slovo zapeli pesem *Je angel gospodov*.

Nato so člani zbora, kot bi mignil, postavili na mize večerjo. Gostje so si postregli kar sami in drug drugemu. Izbira je bila res velika in to same domače dobrote. Hvala vsem, ki so z veseljem pristopili k sodelovanju ter pripravili hrano in pijačo.

Še sedaj imam pred očmi mize, obložene s čudovitim domačim pečivom, ki so ga napekle dobre žene in dekleta. Pogled na vse to je res opogumljajoč. Prevzame te občutek, da smo kot ena družina in vsak po svoje pripomore, da nam je res lepo. Vsem hvala za vse delo, stroške in še posebej za prijaznost.

Po bogati večerji je sledil vesel večer z glasbeniki Silvom, Jakijem in Hajkom. Največje pozornosti pa je bil deležen Silvov sin Jernej, ki je s svojo harmoniko tako navdušil občinstvo, da ljudje kar niso prenehali ploskati. Veselo petje in ples sta trajala skoraj do polnoči. Velika hvala Hajku in Angeli Ogrizek za skrbno postavljeno tehnično opremo v dvorani – ozvočenje je bilo zelo dobro.

Ob zaključku smo bili vsi skupaj istih misli: takšni dogodki se morajo nadaljevati, tega res ne smemo opustiti. Lepih doživetij v življenju namreč ni nikoli preveč.

Nada Zupan

Miklavževno 2017 v Moersu

Gospodinje v Moersu so zelo domiselne

Otroci z Miklavžem v Moersu 2017

Gospa Gorenc bere adventno zgodbo.

FRANKFURT

Mesec februar je bil v znamenju pusta in posta. S pepelnico smo začeli postni čas molitve, spreobrnjenja, odpovedi in dobrih del. Tudi pri nas v Frankfurtu smo imeli na pepelnično sredo mašo z obredom pepeljenja, sicer nekoliko v bolj poznem popoldnevu, a vseeno se nas je nekaj za nekatere kljub neugodnemu času zbralo k temu bogoslužju. Na prvo marčevsko nedeljo pa smo imeli pred večerno mašo v Frankfurtu tudi pobožnost križevega pota, pri kateri smo molili višarski križev pot.

V teh pomladanskih mesecih bo imel limburški škof ordinarij msgr. Georg Bätzing svojo prvo vizitacijo v Frankfurtu. Od zadnje je minilo sicer že šest let. Za tujejezične župnije in skupnosti iz Frankfurta bo škofov del vizitacije v soboto, 21. aprila, ko se bomo vsi skupaj srečali v pogovoru z njim. Podlaga za pogovor pa bo seveda poročilo vsake župnije, ki

Limburški škof ordinarij Georg Bätzing (foto s spletne strani škofije Limburg)

mora biti pripravljeno in dostavljeno škofu pred velikonočnimi prazniki. In o vsem tem smo imeli sredi februarja pripravljalni sestanek, kjer smo določili potek srečanja in pogovora. Drugi del vizitacije, ki obsega pregled matičnih knjig (krstne, poročne, mrliške, a naše so v zadnjih letih žal bolj prazne), seveda pa tudi še drugih upravnih knjig in dokumentov, pa bo opravil mestni dekan oziroma njegov zastopnik.

Zadnji dan februarja pa je imel slovenski frankfurtski duhovnik duhovno obnovo za hrvaške šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja splitske province, običajno poimenovalne mariborske šolske sestre, ki delujejo v Frankfurtu in Darmstadtu.

Semeniška kapela St. Georgen (foto s spletne strani)

Tema je bila o sejalcu in semenu, kakor nam o tem govori Sveto pismo stare in nove zaveze.

V začetku marca je v domovini končal zemeljsko popotovanje 77-letni Janez Žalik iz Offenbacha,

rojen pa je bil v družini desetih otrok v Vučji Gomili. Tukaj je opravljal službo taksista. Pokopali so ga v Murski Soboti. Naj počiva v Božjem objemu in miru!

rem

MANNHEIM

V Lebachu je konec januarja praznovala svoj 70. rojstni dan **Marija Ditzler**. Doma je iz družine Benedik z Lavtarskega Vrha na Gorenjskem. Doma so jo klicali Minka, kar je na Gorenjskem pogosto ime za Marijo. Čeprav je doma blizu Kranja, pa ima lepo, mehko melodično izgovorjavo, ki je značilna za gorato pokrajino okoli Sv. Jošta zahodno od Kranja. Ko je odrasla, se je nekaj let po cesti pod Sv. Joštom vozila v Kranj v službo v tekstilno tovarno. Ko so se nekateri sošolci in znanci, med njimi tudi znani smučarski tekač in skakalec, pozneje pa trener Lojze Gorjanc odločili, da gredo v Nemčijo, se jim je tudi Marija pridružila. Prišli so na Württemberško. Tam je tudi spoznala bodočega moža in se z njim poročila. Kmalu sta odšla v možovo rojstno deželo Saarland in se naselila v Schmelzu blizu Lebacha. Tam sta si zgradila lepo hišo. Hitro se je pozanimala, če je kje v bližini slovenska maša in od takrat jo Slovenci v Lebachu poznamo pod imenom Mija. Ko sta se ji rodila sin in hčerka, se je Marija odločila, da ne gre več v službo, saj je bila bolj potrebna

Marija Ditzler ob praznovanju 70-letnice

otrokoma. Ko sta otroka odraščala, pa je negovala bolno moževo mamo.

Z Mijo smo se povselili po januarski maši v Lebachu in ji zaželeli, da še dolga leta ostane tako mladoletna in zdrava, saj se je v mladosti v domačih hribih, varnih pred slabim zrakom industrijski mest, nadihala dosti svežega zraka.

Janez Bele iz Gamshursta pri Achernu je nepričakovano umrl 1. marca, ko je ravno pričakoval, da bo zapustil bolnišnico. Dolgo se je boril z zahrbtno boleznijo, tudi precej težav je imel s srcem, nazadnje pa ga

je med spanjem presenetila pljučna embolija. Zelo ga je potrla smrt sina Johannesesa konec novembra, kar je verjetno tudi botrovalo poslabšanju zdravja.

Rodil se je pred osemdesetimi leti v Vrhpolju pri Šentjerneju na Dolenskem. Izučil se je za odličnega mizarja in ta poklic je opravljal vse življenje. Leta 1962 je prišel v Nemčijo in si našel službo v Achernu. Ko je spoznal Eriko Vreg, se je z njo poročil. Dolga leta sta stanovala v Garmshurstu. Rodili so se jima trije otroci, dve hčeri in sin, ki je lani nesrečno umrl. Janez in njegova žena

Erika sta redno prihajala k slovenski maši v Herbolzheim. Vedno sta se pripeljala dovolj zgodaj, da nista nikoli zamudila. Včasih pa sta vmes prišla k slovenski maši tudi v Rauental. V družbi Janez ni dosti govoril, kadar pa se je oglasil, je njegov glas učinkoval umirjeno in optimistično.

Od njega smo se poslovlili v Böhlu in nato na pokopališču v Garmshurstu. Zbralo se je precej Slovencev, ki so ga poznali. Dragi Janez, pridružil si se sinu Jančiju, spočij se v miru skupaj z njim pri Bogu. Pri njem bodo izginile vse težave in skrbi zemeljskega življenja.

Janez Modic

Pokojni Janez Bele

MÜNCHEN

Postna duhovna obnova

Na pepelnično sredo smo v župnijski kapeli s sveto mašo in obredom pepeljenja vstopili v postni čas. Dva dni kasne-

je, v petek, 16. februarja, pa smo pri večerni maši začeli letošnjo postno duhovno obnovo. Vodila jo je, tako kot adventno nekaj mesecev prej, uršulinka s. Snežna Večko.

Sestra Snežna nas je z nagovorom pri maši uvedla v obnovo s strnje-

nim povzetkom vsebine, ki nam jo je nameravala podrobneje približati v celotnem poteku duhovne obnove.

Po maši smo se še za nekaj minut zadržali, se pozdravili, malo poklepetali, potem pa odšli domov. Naslednji dan, v soboto, smo se v spokoj-

no in prijetno pripravljene dvorane v župnišču zbrali ob 9. uri in do 12. ure prisluhnili razmišljanjem. Voditeljica je svoje podajanje naslovila »Vzpon na goro Anastasis« in si za izhodišče izbrala svetopisemska besedila posameznih nedelj v postnem času.

Grška beseda »anastasis« pomeni »vstajenje«, s tem je predavateljica naravnala naše misli k resnici, da smemo postni čas jemati tudi kot našo pot proti temu cilju. Ob našem vzpenjanju na »goro vstajenja« lahko vse preizkušnje, skušnjave, poraze dojemamo kot tisti vmesni spust, ki lahko pride med tem, ko se vzpenjamo na goro. Ko smo govorili o skušnjavah, ki jih je Jezus doživljal v puščavi, smo ugotovili, da se mi od njega bistveno razlikujemo v tem, da jim on ni podlegel. Nam pa, žal, mnogokrat to ne uspe.

Sledil je kratek premor ob klepetu in okrepcilu, potem pa smo v premišljevanju odšli skupaj z Abrahamom in Izakom na goro Morijo. Ko nam je sestra predstavila ta odlomek iz prve Mojzesove knjige, nas je izzvala k razmišljanju, kaj bi mi občutili, če bi nam Bog dejal, naj mu žrtvujemo svojega otroka.

Po kosilu in popoldanski malo daljši pavzi smo se spet sešli in skupaj s sestro Snežno razmišljali o desetih zapovedih, o izgonu trgovcev s tempeljskega prostora, po pavzi pa smo si ogledali še padec Jeruzalema za-

radi grehov in babilonsko izgnanstvo Božjega ljudstva ter Kirovo dovoljenje za vrnitev iz Druge kroniške knjige. Govorili smo o odlomku iz pisma Efežanom, ki govori o tem, da si našega vstajenja v Kristusu nismo zaslužili s svojimi deli, ampak da nas je Bog po svoji milosti za to že vnaprej določil in izvolil. Odrješeni smo po Božji milosti in novo življenje ni naša zasluga, pač pa je Kristusov dar. Na koncu teh svetopisemskih sporočil nas je voditeljica opozorila še na odlomek iz Janezovega evangelija, ki govori o tako veliki Božji ljubezni do nas, da nam je poslal svojega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak prejel večno življenje. Vzporedno je spregovorila o Očetovi ljubezni tako do sveta kot do svojega Sina in poudarila, da je povzdignjenje Sina cilj našega vzpona na goro Anastasis, na goro vstajenja. Za bogat dan smo se zahvalili pri večerni maši.

V nedeljo popoldne smo med 15. in 18. uro obdelali še besedila pete postne nedelje in premišljevali o velikem petku. Ustavili smo se ob prerokih Jeremiju in Izaiju in odlomkih iz Janezovega evangelija, ki govori

o vznemirjenju Jezusove duše ob grozečem približevanju trpljenja in smrti. Vendar Jezus sam utrjuje svoje prepričanje in zagotavlja svojim učencem, da je vendarle prav zaradi tega prišel na svet – da bi nase vzel našo krivdo in za nas trpel in umrl in s tem poveljal Božje ime.

V zadnjem predavanju duhovne obnove smo zbrani prisluhnili razlagi, kako natančno je Jezusovo trpljenje in njegov namen napovedal že prerok Izaija. Potem pa smo iz Janezovega evangelija prebrali še dejanski potek Jezusovega trpljenja in smrti, vključno s pogrebom. Pri dejanjih po snemanju s križa smo bili posebej opozorjeni na dejstvo, da je Jezusov pokop primerljiv s pokopom takratnih najvišjih vladarjev in kraljev. O tem priča podroben opis, kako sta Jožef iz Arimateje in Nikodem z načinom pokopa Jezusu izkazala vse časti, ki so jih sicer bili deležni le kralji – Jezus je bil maziljen z ogromno, lahko bi rekli potratno količino zmesi mire in aloje ter bil položen v čisto nov grob, kamor ni bil položen še nihče.

Voditeljica s. Snežna Večko razlaga Sveto pismo.

Za sklep duhovne obnove smo se proti večeru zbrali ob oltarju zahvale k sveti daritvi, pri kateri Gospod ponavlja svojo žrtev na Kalvariji in nam deli kruh življenja. V duhovni obnovi smo spoznavali, da je post res sveti čas naše poti na goro našega vstajenja.

Katarina Podgoršek

Božja beseda je zanimiva in seže v globino.

Molitev in evharistija dopolni vse razlage.

STUTTGART

Življenje župnijskega občestva

V tem poročilu bi rad omenil praznovanje kulturnega praznika, ki nam ga je pripravilo slovensko kulturno društvo Slovenija Stuttgart v sodelovanju s slovensko župnijo. V goste so povabili duhovniški oktet Oremus, ki je s svojim lepim petjem obogatil liturgijo pri sveti maši in nato nam je v dvorani pričaral res lep in nepozaben kulturni večer. Lepota slovenskih pesmi je navdušila vse navzoče in vsak je na svoj dom odšel res z lepimi spomini. Duhovniki iz okteta so že pred leti nastopali v Stuttgartu in naši verniki so jih z velikim veseljem pričakovali, saj so vedeli, da jim bodo naredili lep večer s svojim vrhunskim petjem. Ob tem bi rad omenil še to, da so si duhovniki vzeli čas za ljudi in z njimi spregovorili o vsakdanjih stvareh. Ob tej priložnosti bi rad napi-

sal kratko zahvalo društvu Slovenija Stuttgart za njihov trud in prispevek h krepitvi slovenske kulture.

V tem času pa smo se tudi poslovili od dveh naših vernikov. K Bogu sta po plačilo odšla Marjan Gruber in Stanislav Bernik. Oba sta bila dobra kristjana in družinska očeta ter redna obiskovalca svetih maš. Dobri Bog naj njima nakloni po težki in naporni zemeljski poti večni mir in pokoj. Ob tem, ko na eni strani gledam, kako lepe trenutke si lahko ljudje naredimo na zemlji in kako hitro minevajo naši zemeljski dnevi, mi čedalje bolj postaja jasno, da mora človek svoje zemeljsko življenje gledati pod vidikom večnosti. Bolj ko je naša vera zvesta, naše upanje trdno, hrepenenje goreče, bolj smo dovzetni za tisto veliko dobroto, ki je oko ni videlo, ker ni barva, uho ni slišalo, ker ni zvok, in ki v človekovo srce ni prišla, ker se mora človekovo srce do nje dvigniti. Spoznaj, kristjan, kako nekaj velikega je ta tvoja mo-

drost, in uvidi, kakšnih naukov se moraš učiti, da jo boš dosegel, in h kakšnemu plačilu si poklican. Usmiljenje hoče, da si usmiljen, pravica, da si pravičen, da se tako Stvarnik pokaže v svoji stvari, in da v zrcalu človeškega srca odseva Božja podoba, zarisana s potezami posnemanja. Kdor si prizadeva živeti po veri, je lahko miren; tvoje želje se ti bodo spolnile in to, kar ljubiš, boš

imel brez konca. Poskusi pregnati za trenutek svoje skrbi, odtegni se od vznemirljivih misli. Ne beli si glave zaradi hudih težav. Izbij si za trenutek iz glave sitnosti, ki te tarejo. Posveti ta čas Bogu. Pri njem si, vzemi si kratek oddih. Stopi v kamrico svoje duše. Pusti zunaj vse, kar ni Bog in kar te ne vleče k njemu. Zapri vrata, potem pa ga poišči. Iz srca reci zdaj Bogu: Rad bi te videl, Gospod. Gani

Cerkveni zbor Obzorje nastopa na kulturnem dnevu.

se že. Gospod, moj Bog; pouči moje srce, da te lahko najdem.

»Božja beseda je drevo življenja, ki ti na vseh vejah ponuja blagoslovljene sadove. Je kot skala v puščavi, ki se je odprla in daje vsakemu človeku iz vseh krajev duhovno pijačo. Apostol pravi: Vsi so jedli isto duhovno jed in vsi pili isto duhovno pijačo. Zato kristjan živi takole: Ne povzdiguje samega sebe, ampak bodi ponižen v vsem. Ne hlepi po slavi. Ne delaj slabih naklepov proti bližnjemu. Ne dopusti svoji duši predrznosti. Ne bodi pristranski, če koga grajaš zaradi prestopka. Bodi krotek, bodi miren, trepetaj pred besedami, ki si jih slišal. Ne zameri svojemu bratu. Ne dvomi, ali bo ali ne bo. Ne imenuj po nemarnem Gospodovega imena. Ljubi bližnjega bolj kot svojo dušo. Ne umori otroka s splavom in ga ne ubijaj, ko se je že rodil. Ne odteguj roke svojemu sinu ali hčeri, ampak jih od mladih nog uči strahospoštovanja do Gospoda. Ne želi premoženja svojega bližnjega, ne bodi lakomen. Ne družiti se prostovoljno z ošabnimi, ampak živi s pravičnimi in ponižnimi. Delova-

Oktet Oremus med nastopom

nja, ki te doletijo, sprejmi za dobro, saj veš, da se brez Boga nič ne zgodi. Ne bodi dvoličen v misli ali v besedi; smrtna past je namreč dvoličnost v besedi. Ne blebetaj; usta so namreč zanka smrti. Kolikor moreš, bodi v korist svoje duše čist. Ne steguj rok, ko bi rad dobil, in ne umikaj jih, ko je treba dati. Ljubi kot punčico svojega očesa vsakega, ki ti govori Gospodovo besedo. Ne pomišljaj se dati, in če daš, ne godrnjaj; vidi namreč, kdo je, ki ti bo čudovito

povrnil. Ohrani, kar si prejel, ne da bi kaj dodal ali odzvel. Sovraži zlo do konca. Sodi pravično. Ne delaj razdora, marveč tiste, ki se bojujejo, pomirjaj tako, da jih med seboj približuješ. Izpoveduj se grehov. Ne hodi molit s slabo vestjo. To je pot luči, po kateri mora iti kristjan na svojem zemeljskem potovanju. Kajti človek brez Kristusa je prah in senca in njega je treba nenehno klicati na pomoč, tako kot pravi psalmist: 'O Bog, na pomoč mi pridi, Gospod,

hiti mi pomagat.' Ta vrstica naj bo prva reč, ko se zbudiš. Naj bo v tvojih mislih, ko bediš. Naj te prevzame, ko vstajaš iz postelje ali ko poklekaš. Naj te spremlja v vseh tvojih delih in dejanjih. Naj bo ves čas ob tebi. Po Mojzesovi zapovedi boš mislil nanjo, 'ko bivaš v svoji hiši in ko hodiš po poti' (5 Mz 6,7), ko legaš ali ko vstajaš. Napiši jo na podboje svojih ustnic, postavi jo na obzidje svojega doma in v notranje svetišče svojega srca. To bo ponavljajoča molitev, nenehno odpev, ko se sklanjaš ali ko se dvigaš, da storiš vse potrebno za svoje življenje.« To nam za srečno zemeljsko življenje, preden se bomo poslovili s tega sveta, predlagajo stari cerkveni očetje, ki so prehodili težko pot vere.

Aleš Kalamar

Pokojni Marjan Gruber

Janez, Anton in Karel, naši zvesti rojaki

Zakonca Pukšič

Pokojni Stanislav Bernik

S R B I J A

MUŽLJA

Ministrantsko srečanje v Mužlji

VMužlji – v Vojvodini, v Banatu, je bilo pri salezijancih srečanje ministrantov zrenjaninske škofije od petka, 12., do nedelje, 14. januarja. Srečanje se je začelo ob desetih v deškem zavodu Emavs kot ministrantski tabor, in je trajalo do nedeljskega kosila. Na srečanje so prišli mašni pomočniki iz 13 osnovnih šol iz raznih krajev: Bečež, Novi Bečež, Banatska Topola, Belo Blato in Mužlja. Najprej so se udeleženci vpisali, nato pa zasedli sobe. Prvo predavanje je imel salezijanec Zoltán Varga o dobroti. Razložil nam je, kako moremo biti dobri in kak pomen ima to za naše časno in večno življenje. Zanimivo je bilo za nas posebno to, da smo lahko zbirali točke, in sicer v zvezi s hitrim vstajanjem,

pospravljanjem postelje in mize, po-
metanjem sobe, glede na molitve in ministriranje. Po kosilu smo se razdelili v nogometni moštvi ter dolgo brezskrbno igrali. Pri maši smo si razdelili vloge pri strežbi. Po odlični večerji smo si ogledali zanimiv film o preroku Jeremiju, zatem pa v kapelici opravili skupne večerne molitve.

Zjutraj smo se malo razgibali s telovadbo in uredili sobe. Po zajtrku nas je oče Zoltán razdelil v štiri skupine; preučevali smo očake in preroke, da bi jih kasneje lahko uprizorili: Mojzesa, Jeremija, Izaija in Samuela, ki pa je ostal za posebno, našo sveto mašo, ko smo ga zaigrali. Med mašo smo tudi urili branje, zvonjenje in kajenje. Zvečer smo zaigrali »veliko igro« – v kateri je vsakdo užival skozi cele tri ure.

Nenavadno hitro je prišel zadnji dan, ko smo med nedeljsko sveto mašo zopet odigrali poročilo o Samuelu, saj je to bilo ravno nedeljsko

Vsi ministranti skupaj s salezijancem Zoltánom Vargom

berilo (1 Sam 3,3b–10.19). Med to mašo smo tudi obnovili ministrantske obljube. Po kraljevskem kosilu smo seštelili točke in dobili primerna darila. S težkim srcem smo se poslo-

vili od ljubeznivih očetov salezijancev in od izvrstnih kuharic v zavodu. Lahko je žal tistim kolegom, ki so opustili tako koristno druženje – pa morda pridejo drugič.

Dan posvečenega življenja v Vojvodini

Na svečnico, 2. februarja, smo triindvajsetič obhajali dan posvečenega življenja in apostolskih skupnosti. Kakor so Jezusa darovali njegovi starši v templju, tako smo se tudi mi, redovniki, posvetili Bogu in Cerkvi.

Današnje srečanje v Mužljji je bilo pravi mednarodni tabor: evropski redovniki Slovenci, Bolgari in Madžari so se našli skupaj z Indonezijci; verbiti s salezijanci in sestrami notredamkami.

Slovesna sveta maša v cerkvi Marijinega imena se je začela z blagoslovom sveč. Somaševanje je vodil salezijanec Janez Jelen, somaševala sta sobrata Stojan Kalapiš ter Stanko Tratnjek, kakor tudi verbit Elija Ohoiledwarin. Jezuita János Sóti in Vince Novák sta bila zaradi bolezni zadržana. Prisostvovala so v lepem številu nune notredamke Alix M. Csuszó, Julianna M. Koncz, Bernadette M. Halász, Gizella M. Rác in Cecilia M. Szabó.

Uboštvo in občestvo

Lani smo obhajali prvi svetovni dan revežev, ki ga je razglasil papež Frančišek. Na začetku svojega sporočila je poudaril svetopisemske besede: »Otročiči moji, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici« (1 Jn 3,18). Prav redovniki in redovnice bi morali te besede začutiti kot osebni poziv svojim skupnostim, da se z dejavno ljubeznijo približajo vsakemu revežu in potrebnemu. Na začetku takega

delovanja je vedno vera v Jezusa Kristusa, ki »je sam sebe izničil« (Flp 2,7). To misel razlaga apostol Pavel s pozivom: »Isto mišljenje naj bo v vas, ki je tudi v Kristusu Jezusu« (Flp 2,5). Zaobljuba uboštva in sklep, da živijo po evangelijskih svetih – to sta osnovni gibalci za posnemanje Kristusa, v katerem je ta sklep obudila ljubezen do človeštva. Podobno se tudi posnemanje njegovega uboštva ne more uresničiti brez čuta vzajemnosti do vsakogar, zlasti do človeka v stiski.

V svoji spodbudi je papež opozoril, da so v zgodovini obstajala obdobja, »kadar kristjani niso v polnosti poslušali tega klica, ampak so dopustili, da jih okuži posvetno mišljenje«. Zato morajo tudi Bogu posvečene osebe vzeti zares skrb za reveže in pomoči potrebne. Ta skrb naj privede do pravega in odkritosrčnega srečanja z ubogimi, pa tudi do srečanja z Jezusom Kristusom. Papež pravi, da tak način življenja, ki je solidaren z ubogimi, prinaša »dušno veselje in mir, ker se z lastnimi rokami dotikamo Kristusovega telesa«.

V Tretjem svetu cvetijo duhovni poklici

Po sveti maši smo obiskali fantovski zavod Emavs, kjer smo imeli pogovor o smislu današnjega praznika; v imenu ognjiščarjev se nam je pridružil László Gyuris.

Zanimive stvari o redovnikih in redovniških skupnostih v Tretjem svetu nam je povedal verbit Elija.

Rekel je, da v njegovi domovini Indoneziji imajo veliko poklicev ne le verbiti, ampak tudi druge redovniške skupnosti. Najprej so otroke šolali v Evropi. Spodbudno pa je, da so predstojniki došli – sledeč že navodila papeža Benedikta XV. – da je treba spodbuditi domače poklice in da jih je treba šolati doma; tako ne bo več potrebna pomoč iz Evrope. Najprej so evropski misijonarji imeli v misijonih vodilne položaje. Sčasoma so odgovorna mesta prepustili domorodcem ter krščanstvo v največji možni meri prilagodili njihovi omiki, zlasti po določbah drugega vatikanskega cerkvenega zbora. To je bilo previdnostno zlasti zato, ker so nekatere vlade pregnale tujce. Zato se sedaj dogaja obratno: verbiti iz Indonezije prihajajo na pomoč verbitom na Madžarskem, kjer primanjkuje poklicev. Tako uspevajo tudi nekatere druge skupnosti, na primer salezijanci, ki dobivajo naraščaj iz Vietnama in Indije. Duhovnim poklicem v pomoč so živo versko življenje, številne družine in preprost način življenja, kar je dober vzorec za življenje po zaobljubi uboštva v redovni skupnosti.

Odlično večerjo so pripravile pridne mužljanske kuharice, ki so zaposlene v internatu. Na koncu srečanja smo se z molitvijo zahvalili Bogu za doživet skupni dan duhovnosti z željo, da Bog vse naše skupnosti obogati z novimi duhovnimi poklici.

Valeta v Mužljji

Valeta, maturantski ples nekdanj
Na madžarskem govornem področju se je za »valetu« udomačila beseda »szalagavatás«, kar bi lahko poslovenili z besedo »trakodarje«, kar pomeni »blagoslov in podaritev traku«. Zgodba o »trakodarju« ali blagoslovu traku sega v daljne čase. Najverjetneje je običaj nastal okrog leta 1830 na Rudarski akade-

miji v Banski Štiavnici (madžarsko Selmecebánya, nemško Schemnitz – danes srednja Slovaška), kjer so bili tedaj znameniti rudniki zlata in srebra. Tam so prvič blagosloveli trakove in priredili priložnostni ples. Celega obreda se je tedaj prijel naziv »valeta«. To izhaja iz latinškega izraza »Valete!«, kar pomeni »Zdravstvijte!« S tem pozdravom so dijaki četrtilih razredov gimnazije in strokovnih šol pozdravljali dijake nižjih razredov. Od tega je za ta običaj nastal izraz »valeta«, kar še danes uporabljajo v mnogih jezikih, tudi slovenščini.

Današnji maturantski običaji ne odstopajo veliko od nekdanje šege. V starih časih se je začela slovesnost v cerkvi z blagoslovom trakov, ki so jih dijakom pritrtili na suknjiče ali ravnatelj šole, razrednik ali pa dijaki sami. Takratna barva je bila zelena, medtem ko je danes plava ali bordo. Obstajali sta dve vrsti trakov: en kratek pozlačen trak ter en svilen trak z monogramom in letnico, ki so ju dijaki nosili ponosno na ramenih do končanega šolskega leta, medtem ko se je dogodek pripetil med božičem in pepelnico. Sprevod je odprl najstarejši dijak, ki je na dolgi palici nosil hrastov šopek, medtem ko so ostali okrasili krajce klobuka s hrastovim listjem.

Po starem običaju so nižji razredi spremljali sprevod z baklami vse do mestnih vrat; tam so dobili simbolično brco v zadnjico z vzklikom: »Valete!« (Zdravstvijte, živeli, uživajte!) v znak, da tukaj nimajo več kaj početi in da naj grejo domov. Zadnji razred pa je odšel na mestno zabavišče, kjer so z veličastnim plesom končali praznovanje.

Maturantski ples v Mužljji 2018

Tretje leto zapovrstjo so prisostvovali valeti, maturantskemu plesu ali »trakodarju« obiskovalci in obisko-

Na začetku pogovora v zavodu Emavs

Sestre notredamke Cecilia, Julianna, Gizella, Alix in Bernadette, redovniki Janez, Elija, Stojan in Stanko

Za simbolični ples jih je zadosti.

Fantje in dekleta z vzgojitelji na skupinski sliki

valke zadnjih razredov gimnazije in strokovnih srednjih šol v Bečkerek-u, ki stanujejo v dekliškem zavodu Karolina Szathmári oziroma v mu-žljanskem deškem zavodu Emavs.

Svečanost se je začela z mašo, ki so jo darovali v mu-žljanski župnijski cerkvi Imena Marijinega salezijanec Stojan Kalapiš, verbit Elija Ohoile-dwarin in msgr. László Gyuris. Med Božjo službo, pri kateri so sodelo-vali gojenci in gojenke omenjenih zavodov skupaj s svojimi starši, je bil blagoslov trakov za medsebojno obdarovanje – lahko bi rekli torej »trakodarje«.

Praznik so nadaljevali v športni dvorani deškega internata Emavs; goste so pozdravili ravnatelj zavoda salezijanec Stojan Kalapiš, in ravnateljica dekliškega zavoda notre-damka Julianna Koncz. V imenu go-jenk je zatem Márta Lackó prebrala spis, v katerem je izrazila hvaležnost vsem, ki so skrbeli zanje med šola-njem; v imenu gojencev se je zahva-lil Lóránt Ördög. Tretješolci pa so v kratkem filmu prikazali posamezne šolarje in trenutke iz njihovega ži-vljenja.

To leto se poslavlja od srednjih šol 24 fantov in 10 deklet, pa so si v zve-zi s tem medsebojno pripeli trakove na prsi; dekleta so dobila tudi rde-čo vrtnico; a na koncu niso mogli, da si ne bi medsebojno nazdravili s šampanjcem za doseženo zrelost. Nato so začeli maturantski ples in so najprej plesali med seboj; ker je bilo deklet manj, so morali fantje čakati na vrsto. Nato so pa zaplesali tudi s starši. Sledilo je skupno in posamič-no spominsko fotografiranje. Nato so bili vsi četrtošolci in njihovi starši, drugi zavodski gojenci, povabljeni k švedski mizi, kjer so si lahko po mili volji postregli z okusno prirejenimi jedili.

Denarno je pomagal izpeljati ta mla-dini tako ljub dogodek evropski projekt

IPA; pri natečaju sta skupno sodelovala Dekliški zavod Karolina Szathmári in Segedinska katoliška hiša.

Opravičene bojzani staršev

To srečanje v Mužliji je potekalo v radostnem in brezskrbnem razpolo-ženju, v navzočnosti staršev in vzgo-jiteljev, ter se je končalo v prijete-nem ozračju z zahvalno molitvijo pri odlični večerji. Ni pa tako pri vseh podobnih valetah. Starše večkrat po pravici skrbi, kako se bo končalo tako praznovanje, ki se lahko pre-levi v pijančevanje in razbrzdanost. Če bi starši v današnjem čudnem času po pravici sumili, da bi njihov otrok podlegel zapeljevanju razgre-te družbe, potem bi se seveda težko odločili, da pustijo hčer ali sina na tako zabavo.

Dovoliti ali ne?

Če se starši utemeljeno bojijo, da bi lahko ta noč uničila njihovega otroka, mu morebiti ne bodo dovolili izhoda. To pa vsekakor ni najboljša rešitev. Za njihovega otroka je to vendarle eden najvažnejših dni v življenju in se nanj že tako rekoč celo leto skrbno pripra-vlja. Če vlada med starši in otroki za-upanje, potem bo mogoče najti spo-razumno rešitev. Za oboje namreč predpostavljamo, da kot kristjani tudi pri tem iščejo Božjo voljo.

Tudi Janez je vzgojitelj, na sliki z maturantovimi sorodniki.

Pogovarjajmo se z otroki

Čeprav so otroci sedaj že veliki in od-rasli, jih je potrebno še vedno voditi, ker nimajo življenjske skušnjje – in sem spada, da je potrebno včasih znati reči tudi »ne«; to pa bo lažje uspelo tistim staršem, ki so sicer na-vajeni otrokom reči »da«. Zato naj se odgovorni starši pogovorijo z otro-kom pred odhodom na zabavo in ples; naj jasno razložijo, katere stvari jim niso všeč; s tem bodo otrokom odprli oči za nevarnosti, ki jih mladi niti ne slutijo, ki pa na današnjih za-bavah niso umišljene, ampak stvar-ne. Sem spada vsekakor pijančeva-nje, predzakonska izkušnja ali celo uživanje mamil in zavajanje v kako ločino. Od otroka po razlagi zahte-vajmo obljubo, da ne bo podlegel pritiskom družbe, ampak vztrajal pri svojih krščanskih načelih – čeprav bi bil pri tem osamljen.

Postavimo trdna pravila

Določimo, kdaj naj pridejo domov.

Ker je valeta le poseben dogodek, smemo malo odstopiti od običajne-ga časa vrnitve. Bistveno je, da se o tem dogovorimo sporazumno s svo-jim otrokom. V vsakem primeru naj na koncu zabave telefonirajo!

Pozanimajmo se, kakšne načrte imajo za večer.

Vprašajmo jih, kam nameravajo po plesu in jih opozorimo, naj ne tavajo okrog, ampak se takoj vrnejo domov. Dogovorimo se z otrokom, naj tudi med zabavo dajo kak znak od sebe, ali s telefonskim klicem ali s sporočilom sms.

Nadaljujmo odprt pogovor z otroki o Božjem in cerkvenem nauku glede (pred)zakonskih odnosov, uživanjem alkohola, in zlasti v zvezi z mamil in sektami; ne bi bilo napak, da jih opozorimo tudi na nevarnosti »ne-dolžnega« kajenja.

Spoznajmo njihove prijatelje in prijateljice.

Brez prijateljstva mlad človek ne more živeti. Zato spoznajmo, s kom se družijo; še boljše je, če spoznamo tudi njihove starše.

Skupaj vtipkajmo nekaj tele-fonskih števil taksija v otrokov telefon,

da lahko v primeru zamujanja kmalu pride domov, kjer bodo starši poravnali račun.

Pričajmo otroka budni in vedri.

Potrudimo se, da bomo radove-dno poslušali doživljaje s srečanja; to je izredna priložnost, da se vzpo-stavi komunikacija med starši in otroki. Če imamo kake pomisleke, jih izrazimo kratko in obzirno – morebiti rajši ob drugi priložnosti; grom in strela bi tukaj napravila ogromno škodo.

Najbolje je, da se taka sveča-nost (kakor tudi rojstni dan, god in podobno) odvija v prisotnosti staršev in vzgojiteljev.

Umirimo otroka pred prireditvijo, češ da se bo vse dobro izteklo; v ta namen skupaj molimo. Podelimo z otro-kom vzhičenje, da bo dobil trak in tudi plešimo z njim. Tako jim bo ta večer ostal v lepem spominu. Po dogodku se zahvalimo Bogu za lep doživljaj.

*Stari boji, izluzane knjige,
smeh, veselje, včasih bridke solze.
Čas odpihnil je dijaške brige,
odleteli so prelepi šolski dnevi.*

(Ernest Hemingway)

Janez Jelen SDB

Ples s starši od blizu

O naši prezrti likovni dediščini

Od mojega prvega obiska višarskih dnevov letos mineva peto leto, a se vseh takratnih dogodkov spomnim, kot bi se dogajali včeraj: od priprav na pot, gondole, smuke, večernih druženj, najbolj pa seveda lastnega predavanja o ljudski pesmi na Slovenskem, ki mi je ostalo v spominu predvsem zaradi strašanske treme, ki sem jo imel pred takrat še neznanimi obrazi. Odtlej sem se na Višarje vedno rad vračal zaradi dobre družbe, zanimivih gostov in prekrasne narave.

Tako sem se letos zopet razveselil obiska idilične vasice tik pod vrhom Svetih Višarij. Po namestitvi v sobe Ehrlichovega doma in okusni večerji nam je Romeo Volk, učitelj likovne in tehnične vzgoje ter ljubitelj ljudske pesmi in zbiralec narodnega blaga iz Ilirske Bistrice, predstavil manj znano likovno dediščino slovenskega prostora. Predavanja sem se razveselil iz dveh razlogov: ker je prilik za poglobljanje v mnogokrat prezrto ljudsko likovnost zaradi

trenutnega estetskega okusa množice malo ali nič in ker po lastni krivdi o likovnem izražanju preprostih ljudi vem komaj kaj.

Dve uri dolga komentirana diaproyekcija je predstavila ljudsko likovno umetnost kot vsakdanje likovno ustvarjanje preprostega človeka, ki mu je v tej prvinski obliki umetnosti uspelo združiti funkcionalnost z lepoto in izgledom – prvina, ki še danes veljajo za sveti gral med oblikovalci, arhitekti in drugimi umetniki. Skozi študije primerov preprostih slik, pustnih likov, velikonočnih vzorcev na pirhih ter jaslic in božičnega okrasja smo v kronološkem sosledju cerkvenega leta spoznavali srž svojevrstne estetike ter človekove potrebe dajati predmetom okras in dodano vrednost. Kratkočasna predstavitev se je zaključila s pesmijo, ki je polnila prostor še ves preostanek večera.

Naslednje jutro smo smučarski zanesenjaki gosti megli navkljub oddrveli v dolino, kjer so bile vremenske razmere v nasprotju s pričakovanji dosti boljše, zato smo dan lahko v celoti izkoristili za športne aktivnosti. Ostali so si vsak po svoje zapolnili prosti čas do poznega kosila, po katerem je sledilo prepevanje pod vodstvom Nine Volk, Romeove hčerke, profesorice klavirja in članice družinskega tria Volk Folk, ki ohranja tradicijo ljudskega petja in igranja, kakršno je bilo pred dobrimi sto leti v navadi v Brkinih in na zgornjepivškem. Nina nam je približala pester repertoar manj znanih ljudskih krizmenih in velikonočnih pesmi iz vse Slovenije, nam pojasnila izvor nekaterih tetra- in pentatonskih napევov ter pomagala pri vodenju posameznih glasov. Pesmi so z vsako novo izvedbo zazvenele odličneje in ustvarile udeležencem prav posebno vzdušje. Petje je pojenjalo šele v zgodnjih jutranjih urah nedelje, na katero smo po sončnem zajtrku in neka-

Romeo Volk nam je pripravil zelo zanimiv in poučen petkov večer, saj nam je ob projekciji fotografij razložil in razkazal dela slovenske arhitekturne, kulturne in likovne dediščine. Od cvetja, narejenega iz krep papirja, ki služi za okras, izdelkov iz kmečkerega srebra, do rozet, ki služijo prezračevanju hiš in drugih stavb, dvojnih kozolcev – toplarjev, pustnih mask, vhodnih vrat, jaslic, pisanic, ljudskih instrumentov ... Dotaknil se je tudi različnih obrti, njihovih pripomočkov in izdelkov ter običajev po slovenskih pokrajinah. Kot nam je povedal, je bila v človeku od zmeraj prisotna želja, da bi nadgradil uporabnost izdelka, in ga napravil čim lepšega v veselje sebi in drugim. Občudovali smo iznajdljivost, spretnost ter smisel za estetiko, ki je spremljala človeka in ga vodila v vseh zgodovinskih obdobjih. S pomočjo navdušenega predavatelja tudi sami z veseljem opazimo vsaj nekatere ostanke in detajle ljudske dediščine, prisotne v našem prostoru.

Anamarija Peterkovič

Sobotni večer smo preživeli ob raziskovanju ter prepevanju slovenskih ljudskih pesmi, ki nam jih je pripravila Nina Volk iz zasedbe Volk Folk. Člani družinskega tria sodijo med priznane poustvarjalce slovenskega ljudskega izročila, kar so lepo predstavili z interpretacijo in razčlenjenjem prenekaterih pesmi z vseh koncev Slovenije.

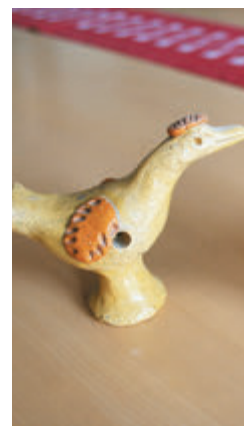
Kot novinec na višarskih dnevih bi se ob tej priložnosti rad zahvalil vsem skupaj za lep sprejem in dobro družbo tekom celotnega vikenda. Se vidimo prihodnje leto.

Boštjan Piltaver

Gost Romeo Volk

Če nas ne bi razredčila bolezen, bi Ehrlichov dom pokal po šivih, zato sta si dva junaka napravila iglu in prespala v njem.

Lepi primeri ljudske umetnosti

Miha, Anja, Anamarija in Zala zaradi boleznj predčasno odhajajo domov.

Skupinski posnetek – levo pod snegom Ehrlichov dom, desno cerkev

Njegova suknja – Peto poglavje

Nenadoma pa mu vse to modrovanje ni nudilo nobene tolažbe več. Ni se mu omajal le lastni mali svet – vse človeško bivanje se mu je v hipu zazdelo nično in prazno in le kot posmeh nečemu, kar je še nejasno občutil kot neko vzvišeno mogočnost, a je bilo hkrati zavrženo in za vedno zgubljeno.

Skušal si je urediti zablodele misli ter odkriti vzroke te hude potrnosti. Najprej – bil je osamljen. Marcel pač ni mislil nič hudega, ko se od prihoda v Jeruzalem ni več zmenil zanj; sužnji v častniškem stanovanju očitno niso bili zaželeni, razen če je bilo treba opraviti nekatera dela. A brž, ko so bila postorjena, so morali spet oditi. Demetrij pa je že toliko let sledil gospodu kot senca, da ga je to novo Marcelovo ravnanje bolelo kakor živa rana. Znova in znova si je dopovedoval, da morda to tudi Marcela boli. Od dneva, ko so ga prodali senatorju Galiju, ni bilo Demetriju suženjstvo še nikdar tako bridko.

Njegovo mračno razpoloženje pa je imelo še druge korenine. Proseče oči onega Neznanca so ga preganjale v spominu. Cele ure je tuhtal ter si skušal razložiti njegov pogled. Končno se mu je odprlo, da je Neznancu dala ta pogled neka strašna notranja osamelost. Jasno je bilo, da je bila skupinica ljudi, ki ga je skušala ubraniti pred množico, razočarana. Naj so hrupni zanesenjaki terjali od njega kar koli – bilo je na dlani, da je bilo to nekaj napačnega. Le čudno, da sami tega niso opazili! Hoteli so mu vsiliti neko vodstvo v stvari, ki ni bila njegova. Zelo osamljen je bil. Oči so mu hrepenele po prijatelju, ki bi ga razumel. Osamljenost tega s skrivnostjo obdanega človeka se je zlila z Demetrijevo osamljenostjo. Zdelo se mu je, kot bi te oči prosile: »Vi vsi lahko nekaj storite, da bi pomagali nesrečnemu svetu – pa tega nočete.«

Od tedaj so minili trije dnevi in vse se je iztekalo po predpisih. Melas mu je bil, ne da bi ga bil prosil, kar pregoreč vodnik. Ni se mogel ogniti njegovi družini. Delo obeh sužnjev se je omejevalo samo na strežbo pri mizi, na skrb za gospodovo vojaško opremo in na pomoč pri oblačenju in slačenju. Ves preostali čas je bil njun.

Ko je Demetrij navsezgodaj svoje postoril, je nekaj časa gledal pisano dnevno parado, kako so stale čete v svojih mnogobarvnih uniformah mirno kot stebri, ko so se sklanjale zastave pred ponosnimi stebrišči pretorija. Potem so čete korakale po široki cesti, ki je vodila navzdol proti templju, mimo marmornate palače velikega duhovnika Kajfa. Niti pred templjem niti pred Kajfovo hišo vojščaki niso pozdravili.

Dvakrat je šel Demetrij s Pavlovim sužnjem za njimi. V Rimu bi ob taki priložnosti hitele za parado stotine ljudi, v Jeruzalemu pa nič takega.

Morda je bilo ljudstvo premračno ali pa je bil Rim preveč osovražen. Ali pa je ljudem sploh manjkalo notranjega ognja? Demetrij je videl že mnogo raztrganih, slepih beračev in hudih pohabljenec, toda v takem številu in v taki bedi jih ni videl še nikoli. Tudi rodni Korint je poznal siromaštvo, a omejevalo se je predvsem na okolico пристanišča. Tudi Atene, ki jih je Demetrij obiskal še kot deček, so imele svojo beraško četr, zraven pa tudi lepe drevorede in krasne umetnine. Jeruzalem pa, ki se je imenoval sveto mesto, je nudil povsod grozoten pogled. Po vseh cestah si srečeval bolezni, pohabljenost in ušivost. Nič čudnega, da se je Neznaneč na belem oslu počutil osamljenega!

Ko so se vračale, so čete zavile prek trga, kjer so se trgovci in kupci stisnili, da bi se umaknili legionarjem, ki so jim že obrazi govorili: cesar Tiberij mora imeti prosto pot, pa čeprav za ceno nekaj pohojenih prstov.

Korakali so tudi mimo rimskih konzulatov, kjer so se za kratko ustavili in pozdravili – vojaški pozdrav pa je veljal bolj rimskemu znamenju kakor pa zastopnikom cesarske moči v Samariji, Deseteromestju in Galileji.

»Pazi,« je rekel Melas, »ko bodo salutirali pred Herodovo hišo – smejal se boš.«

In tako je bilo. Herod, ki je vodil malenkostne diplomatske zveze med Rimom in Galilejo, je imel lepo bivališče, toda pozdrav je bil pred njegovim poslopjem tako medel, da je bil kar žaljiv.

»Slišal sem,« je pojasnil Melas, »da bi rad postal tale Herod cesarski upravitelj. Zato ga Pilatovi vojščaki tako prezirljivo pozdravljajo. Morda na ukaz – ne vem.«

Nato so bile čete ves dan proste. Vojščaki so se sprehajali v majhnih skupinah po mestu, se ponášali z lepimi uniformami in bleščečim orožjem ter zbuvali občudovanje deklet in odkrito mržnjo trgovcev, katerim so otipavali blago in ga celo meni nič tebi nič vtikali v žepa.

Popoldne se je večina vojščakov odvlekla proti majhnemu stadionu južno od mesta in gledala igre: dirke z vozovi, metalce diska, kockanje in bojevanje. Bilo ni nič posebnega, a vendarle bolje ko nič. Gladiatorski boji in druge krvave igre so bile prepovedane. Zunaj arene, toda na istem prostoru, je bilo videti vsakovrstne glumače; mnogi so prišli prav od daleč. Bili so tu indijski copniki, afriški pritlikavci, azijski vedeževalci. Kolesa sreče so marsikomu izmuznila težko prislužene božjake iz žepa. Številne tržnice so ponujale sumljive, mlačne pijače, smokve, na katerih je mrgolelo muh, in zaprašene sladice.

Rimljanov, ki so bili ob svojih praznikih navajeni česa razburljivejšega, arena z vsemi pritiklina-

mi ni preveč mikala. Toda za podeželsko ljudstvo in zlasti za mladino je bilo to nekaj imenitnega. Starejši ljudje pa so ostajali večinoma v mestu, da bi kaj nakupili ali prodali.

Marcel si je s svojimi častniki in z višjimi častniki drugih posadk preganjal dolgčas večinoma s kopianjem ali srečelovom. Prvi dan so opravili slavnostni obisk pri upravitelju in konzulih, si ogledali redke znamenitosti, potem pa so brezdelno prebijali dneve v svojih bogatih stanovanjih.

Vino je teklo v potokih in častniki so ga pridno srkali. Centurija Pavla dvakrat ni bilo k večerji in tudi marsikak drug prostor ob dobro založeni mizi je ostal prazen. Demetrij je z zadovoljstvom ugotovil, da je bil njegov gospod bolj zmeren kot večina drugih, čeprav je tudi on odganjal dolgočasje na ta edino mogoči način. Upajmo, si je želel Demetrij, da bo teden minil brez prepira, za kar je bilo ob vinu, kockanju in brezdelnosti dovolj priložnosti. Vedel je, da je Marcelu pijače kmalu zadosti, da ga zanese v kakšno nepremišljenost. Pavel pa je bil v pijanosti godrnjav in občutljiv. Demetrij je začel prešteti ure do odhoda. Res, Minoa ima senčne strani, vendar se je tam počutil bolj zadovoljnega in bolj doma kot v Jeruzalemu. Samo to bi pred odhodom še rad izvrtal, kaj se je zgodilo z možem, ki ni hotel postati kralj te dežele. Skušal je poizvedeti o njem pri Tračanu. A sicer tako vsevedni Melas ni vedel ničesar in je že pozabil na tisti nepomembni hrup na poti v Jeruzalem.

»Najbrž so ga patrolje nagnale nazaj domov,« je ugibal Melas.

»Če ga le niso vrgli v ječo,« je premišljeval Demetrij.

»Zanj bi bila to sreča,« se je smejal Melas. »Ta teden so ljudje, okoli katerih se zbira množica, v ječi bolj varni kot pa na cesti.«

»Ali veš, kje so zaporji?« je poizvedoval Demetrij, ki se mu je nekaj pobilnilo.

Melas ga je osuplo pogledal. Ne, tega pa on ne ve in tudi noče vedeti. Najbolje je, če se odmakne človek kar najbolj stran od njih. Bilo bi noro obiskati moža v ječi – takoj bi še tebe zraven zaprli. No, Melas je imel ječe za vse življenje dovolj.

Popoldne – bilo je že v četrtek – je Demetrij sam taval po cesti, po kateri so bili pred štirimi dnevi prišli v Jeruzalem. Povzpel se je na hrib, kjer so videli osamljenega moža s prosečimi očmi. Kraja ni bilo težko najti. Spoznal ga je po pohojenih palmovih vejah, klavnih ostankih kratke in dvomljive slave.

Se nadaljuje

OGLASI

V življenju sem delala 40 let, veliko ustvarjala in ostala na starost, ki je težka, sama. Upam, da so še zanesljivi in pošteni ljudje, ki spoštujejo človekove vrednote. Vsi imamo namreč življenjske preizkušnje. Rada bi se zaupala osebi, ki bi me razumela. Ni mi do bogastva, želim si le toplega pogovora ali dopisovanja z osebo, ki čuti podobno. Moje kontaktne podatke dobite v uredništvu Naše luči.

Našim rojakom nudimo 10-odstotni popust na ugodna prenočišča in okusne jedi v HOTELU/GOSTIŠČU KRONA DOMŽALE in APARTMAJIH PIŠECE VILA SILVA MARIJA.

Kontakt: 01 / 724-06-00.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Na pragu velike noči, foto: Janez Rihar

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1804	VETER Z VZHODA	LJUBLJANA V RIMSKEM ČASU	PRIPADNIKI MISIJSKE DRUŽBE	IŽANCI SO DOMA Z ...	SLIKOVIT KRAJ OB SOČI	KISIK	NOSAN URBAN	MESTO OB DRAVI	ČEŠAREK IRENA	NEETIČNO RAVNANJE	VELIKONOČ NI VZKLIK RADOSTI
VSTAJENSKO PRAZNIČNA											
USPEŠEN ZAKLJUČEK						NADANGEL V JUD. IZR. RASTLINA ZA DIŠAVE					
POZDRAV JEZUSU OB PRIHODU V JERUZALEM							METRO KALIJ		MATEJ ERJAVEC NADŠKOF V BELGRADU		
OSEBNI ZAIMEK				NEVARNA PIJACA INZKO VALENTIN							
DANO V LAST BREZ PLAČILA							RAZPOREDI CRKE OURŽ MOŠKO IME V ŠVICI				
NORVEŠKA		IGOR VELKAVRH KRAJ PRI ŠENČURJU			JAKOB UKMAR PROVINCA V SRBIJI			ZDRAVA PIJACA AMERIŠKI BANKOVCI			
KRATICA JEZUSOVEGA IMENA				MORSKA RIBA DEJANSKO BIVANJE							
ČRNOGORSKO OBMORSKO MESTO						NOČNA PTICA ŠPORTNA ZVRST					ZASTRBA BARVA NEBA
 POKRAJINA V HIMALAJI MESTO V SOŠKI DOL.							LAIJOVIC ANTON USKLAJEN ZVEN			ŠVEDSKA GL. MESTO INDONESIA	
KOVAČ EDVARD			DELAVCI, KI ODVAŽAJO SMETI EVA LOGAR								
ZAŠČITA ZIDU					DEL CERKVE DEL OBRAZA			ANTON VODNIK JAJČASTA KROŽNICA			
S PLINOM NAPIHNJEN MEHUR					PRIMORSKA JED BOB, TOM, SAM, ROK						
ANDREJ ŽAKELJ			SVETOPIS. TRPIN GORA NA ŠTAJERSK.				PISATELJ CANKAR STARA MAMA				
KRATKO Povedano PRAVILO				SLO. TERIT. OBRAMBA PEDRO OPEKA				PRED-PLAČILO EMIL TRSTENJAK			
ITALIJA		UPANJE ŠPANIJA			SL. INVEST. PODJETJE 12. ČRKA ABECEDE						5. ČRKA ABECEDE
ZAGOVORNIK DEMOKRATIČNE UREDITVE									ANTON DROBNIČ		

MALO ZA ŠALO

Otroci morajo v šoli napisati prosti spis z naslovom 'Jaz sem direktor'. Vsi pišejo, le Janezek gleda okoli sebe. Učiteljica ga vpraša: »Janezek, kaj pa je narobe, zakaj ne pišeš?«

Janezek ji odgovori: »Čakam na tajnico!«

Komandir milice je imel rojstni dan. Uslužbenci so mu za darilo poklonili lego kocke. Komandir se je zaprl v svojo pisarno in ga tri dni ni bilo na spregled. Ko je tretji dan prišel iz pisarne, je ponosno rekel:

»Sedaj pa sem jih pretental. Na škatli piše 5–8 let, jaz pa sem jih sestavil v treh dneh.«

Starejša gospa je prišla na banko, da bi odprla varčevalni račun, na katerega je želela položiti 1000 €.

Blagajničarko je vprašala: »Ali je moj denar pri vas na varnem?«

Blagajničarka: »Seveda je!«

Gospa je spraševala naprej: »In kaj, če banka propade?«

Blagajničarka ji odvrne: »Potem bo posle prevzela Centralna banka.«

Gospa vpraša še enkrat: »Kaj pa če tudi ta propade?«

Blagajničarka: »Potem bo odstopila vlada, to pa je tudi vredno vaših 1000 €.«

Mož vpraša ženo: »Draga, kaj je danes za kosilo?«

Žena mu odgovori: »Nič.«

Mož: »Kako nič? Že včeraj ni bilo nič!«

Žena: »Skuhala sem za dva dneva.«

Dva moža sta tiho ribarila in pila pivo. Potem Peter reče: »Mislim, da se bom ločil od svoje žene, že dva meseca ni spregovorila z mano.«

Ivan ribari naprej in počasi pije pivo, nato pa reče: »Raje premisli, Peter, tako žensko je težko najti.«

Dva policaja srečata župnika z obvezno glavo. Prvi policaj ga vpraša, kaj se mu je zgodilo. Župnik odgovori, da se je udaril v bojler. Ko župnik odide, drugi policaj vpraša, kaj je to bojler.

Prvi policaj mu odgovori: »Kako naj to vem, saj veš, da ne hodim v cerkev.«

REŠITEV KRIŽANKE št. 1803

1803	ČEŠKA ZA POKREVNOSTI BARVEN	POSTNA POKREVNOST	ROŽANCI	ZEMNO IME	ANTONOV DOL. ŽIL. ŽIVEL	EVROPEJSKA VOJNSKA VEŠTINA	IL. EKSPLOZIVNA ČISTILNA ZMAGANJA	SVETI ION. SVETILOV. SVETILO	BERILO. HODILOV. KROŠARNA	NAŠA LUC	ODRANI REŠEJO
PROSTOR VOLKOV. PRAVILNO VARNOST	O	D	R	E	K	A	N	J	E	ČRKA	C
PREDNAŠAL. NE NEPO. JETNEGA	P	O	T	R	P	L	J	E	N	J	E
ROBNI. BOGATAJI	R	B	N	N	P	O	R	O	K	A	
LODI. NAD. ŽELER	A	R	K	A	D	E	I	T	N	NOVINSKA	N
VREŽNA. ŽELER	V	O	L	N	I	H	A	N		PLAČIL. V. SVETU	
SL. SKLAD. ŽELER. BOGATAJI ...	A	D	A	M	I	Č	A	E	E		
NAŠA LUC	E	D	I	N	K	A	A	M	M		
VELIKO. PRAVILNO. ŽELER	P	L	A	N	A	N	R	A	V	I	
ENKA. NARAVNOST	E	N	K	R	A	T	T	I	R		
LUKAZIČKA. NE. ŽELER. BELONČE	P	O	R	A	D	A	L	E	Č	ČRKA. NA. REŠEJO	
VORHO	E	S	T	M	A	R	I	J	P		
LITVA	L	T	P	M	K	T	A	L			
SEVER	N	P	O	S	O	T	E	L	J	E	
OBALNO. MESTO	I	Z	O	L	I	R	D	T			
PREDNAŠAL. CELA	C	E	L	J	A	N	K	A	O	N	
DRUGA. MOŽNOST	A	L	T	E	R	N	A	T	I	V	A